

Aldersregistrering og bestandsvurdering av elg i Nome og Midt-Telemark etter jakta 2020

FAUN RAPPORT R005 | 2021 | Viltforvaltning | Finn Olav Myhren & Morten Meland

Oppdragsgiver: Nome og Midt-Telemark landbrukskontor

Foto: Faun Naturforvaltning/Morten Meland

Tittel

Aldersregistrering og bestandsvurdering av elg i Nome og Midt-Telemark etter jakta 2020

Rapportnummer

R005-2021

Forfatter

Finn Olav Myhren

Årstall

2021

ISBN

978-82-8389-091-4

Tilgjengelighet

Fritt

Oppdragsgiver

Nome og Midt-Telemark
Landbrukskontor

Prosjektansvarlig oppdragsgiver

Øystein Saga

Prosjektleder i Faun

Finn Olav Myhren

Kvalitetssikret av

Morten Meland

Emneord

Aldersanalyse, bestandsvurdering, elg, hjort, bestandskondisjon, jaktuttak

Antall sider

31 + vedlegg

Sammendrag

I denne rapporten sammenstiller vi jegeropplysninger fra «sett elg» kombinert med alder- og vektdata fra felt elg. Avslutningsvis kommer vi med forslag og anbefalinger til fremtidig jaktuttak for elg basert på forestående data og tetthetsberegninger.

Det ble felt 147 elg i Nome og Midt-Telemark i 2020 hvorav 47 kalv, 40 ungdyr, 35 eldre okser og 25 eldre kyr. Vi har mottatt komplett alder- og vektdata for 138 elg.

Det er beregnet en elgbestand på 688 elg i Nome og Midt-Telemark etter jakta 2020, og det ble observert 0,39 elg per jegerdag.

I 2020 var snittalderen for eldre ku og okse i jaktuttaket på hhv. 6,3 år og 5,0 år.

Det ble observert 1,7 ku per okse i 2020, og kjønnsforholdet synes å ha vært relativt stabilt over lengre tid. Det ble lagt ned 4310 jegerdag for elg og 4001 jegerdager (utmark) for hjort i 2020.

Kalv- og tvillingraten var på hhv. 0,57 og 1,13 i 2020. Slaktevektene for kalv og ungdyr var på hhv. 48 og 108 kg.

Hovedfokuset framover bør etter vårt syn være å redusere elgtettheten noe, med mål om kondisjonsvekst på sikt. Vi har skissert et jaktuttak på 200 elg for jaktåret 2021, som etter vår vurdering vurderes til å gi en mer bærekraftig elgbestand.

Myhren, F.O. og Meland, M. 2021.

Aldersregistrering og bestandsvurdering av elg i Nome og Midt-Telemark etter jakta 2020. Faun rapport R05-2021. Faun Naturforvaltning

Forord

Vi ønsker å takke Nome og Midt-Telemark landbrukskontor v/ Øystein Saga for bestilling av aldersregistrering og bestandsvurderingsrapport for elg etter jakta 2020.

Videre takkes alle jegerne for arbeid med innsamling av et nær komplett tannmateriale for elg i 2020. Det er over tid samlet inn et betydelig datamateriale, noe som bidrar til et presist og fyldig beslutningsgrunnlag til bruk i fremtidig forvaltning av elg i kommunen.

Som tidligere er betydningen av tetthetsavhengige faktorer som grunnlag for en elgstamme av høy kvalitet hovedfokus og danner grunnlaget for vurderingene som er gjort i rapporten. Vi håper rapporten faller i smak!

Vassenden, 19.3.2021

Finn Olav Myhren

Innhold

Forord	3
Innledning.....	5
Materiale og metode.....	5
Resultater	7
Hovedtall for de skutte elgene 2020	7
Utvikling i fellingstall og elgtetthet.....	8
Utvikling i elgtetthet.....	9
Kjønnsforhold	10
Utvikling med alder	10
Bestandskondisjon.....	14
Kalv- og ungdyrvekter.....	16
Elg og trafikk.....	17
Bestandsvurdering av kommuner og vald i Midt-Telemark	18
Elgen i nabokommunene.....	24
Hjort.....	26
Diskusjon	27
Konklusjon	30
Vedlegg.....	31

Innledning

Hjorteviltartene er de økonomisk sett viktigste viltartene våre, både i form av verdier gjennom salg av jakt og kjøtt, men også som en potensiell kostnad gjennom trafikkpåkørsler og skadegjørere på skog og innmark. Gjennom sin tilstedeværelse påvirker også hjorteviltet en rekke andre arter i naturen. Kunnskap om struktur, produksjonsevne og vilttetthet er derfor viktig i norsk hjorteviltforvaltning.

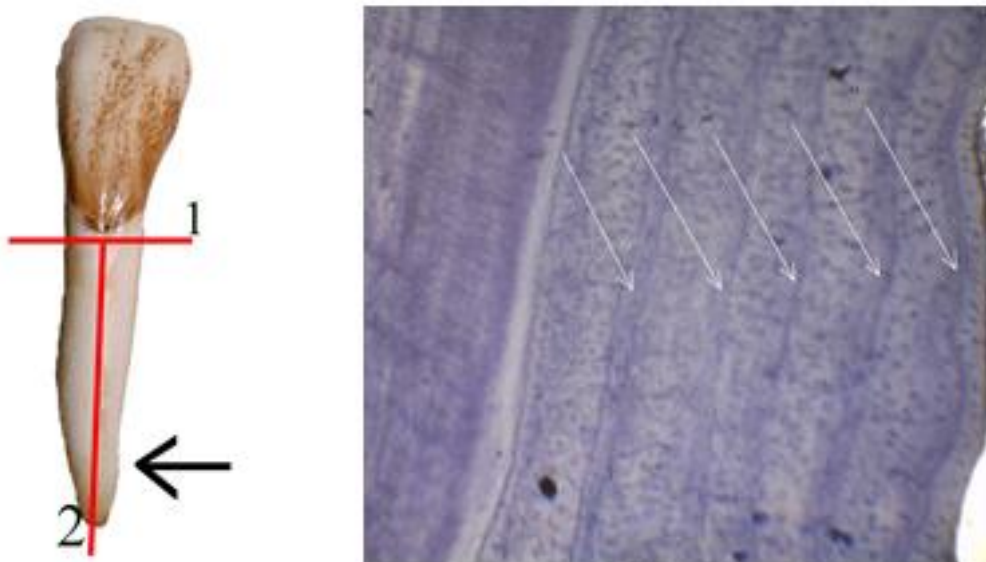
Alt hjortevilt kan aldersbestemmes ved tannsnitting. Sammen med jegeropplysninger fra «sett elg» og kunnskap om beitenes sammensetning og tilstand, dannes det kunnskapsgrunnlaget vi har til rådighet i dagens forvaltning.

I denne rapporten sammenstiller vi jegeropplysninger fra «sett elg» kombinert med alder- og vektdata fra felt elg. Avslutningsvis kommer vi med forslag og anbefalinger til jaktuttaket for 2021 basert på foreliggende data og utførte tetthetsberegninger.

Materiale og metode

Aldersregistrering

Alderen til elgene blir bestemt ved hjelp av tannsnitt. Kalken i de innsamlede tennene blir fjernet ved å sette tennene i 5 % saltsyre (HCl). Det blir så tatt snitt (tykkelse mindre enn 40 tusendels millimeter) på langs av tanna fra nederst på tannrota og ca. 1/3 opp på tannhalsen. Etter skylling i rennende vann, samt en prosess der tannsnittene blir farget, avleses alderen ved hjelp av lupe. Man kan da lese av «årringer» i kalklaget (Figur 1).

Figur 1. Det er området fra rotspissen og ca. 1/3 opp på tannhalsen som benyttes ved aldersregistreringen (venstre bilde). På ferdige fargede snitt kan man lese av «årringer» i kalklaget (høyre bilde). Individet på bildet ble skutt som 6,5-åring (5 årsoner + 1).

Datagrunnlag

Data fra sett og felt elg er benyttet. Data er hentet fra Hjorteviltregisteret (www.hjorteviltregisteret.no). Statistisk sentralbyrå (www.ssb.no) er benyttet for å illustrere irregulær avgang av elg (tabell 03501) og tømmeravvirkning (tabell 03895).

Kohortsanalyse

Modellen tar utgangspunkt i at dersom man ser bort fra migrasjon og naturlig dødelighet vil alle elger før eller senere i det aktuelle valdet/kommunen bli skutt. Dersom vi i et område aldersbestemmer alle skutte dyr, vet vi i hvilken periode de har levd og hvor gamle de til enhver tid har vært. Dermed kan vi «rekonstruere» bestanden tilbake i tid, og beregne et minimumsestimat for den faktiske bestanden. For årene tidlig i perioden er en stor del av alle elger som levde skutt, ergo kjenner vi også bestandens sammensetning. For de siste åra blir beregningene mer usikre siden det fremdeles er mange elg i live etter jakta 2019. Nærmere beskrivelse av metoden er gjennomgått i faglitteraturen¹.

Datakvalitet på sett elg og hjort-data

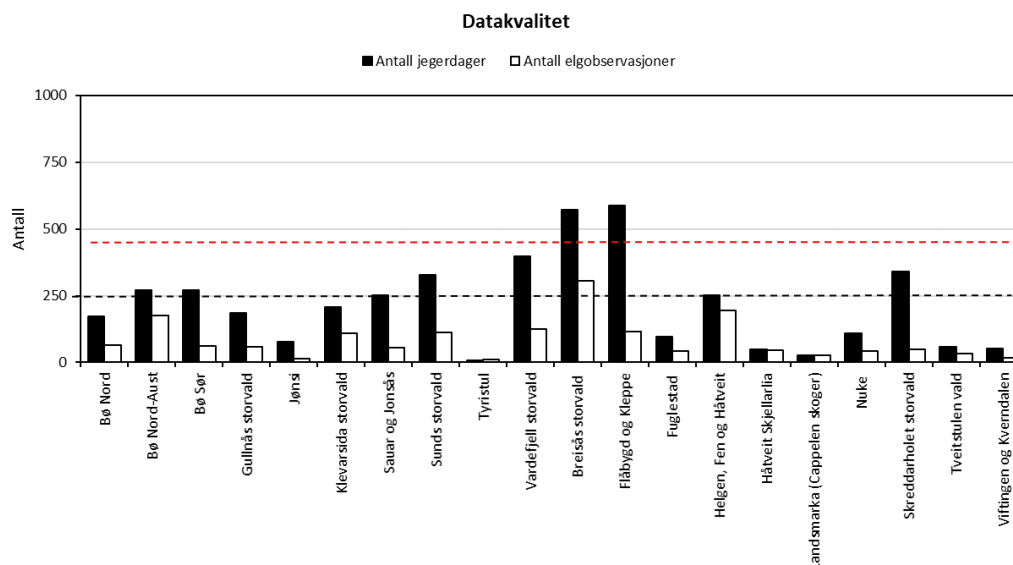
Jegerobservasjoner i jakta er en kostnadseffektiv måte for å overvåke endringer og avdekke trender i hjorteviltbestandene. Evaluering av metodikken har vist at sett dyr indeksene er i stand til å avspeile mellomårsvariasjonen i de ulike bestandsegenskapene, men med varierende presisjon avhengig av art, indeks og område². Høy grad av presisjon på indeksene fra sett elg elg-data krever imidlertid tilfredsstillende mengde datamengde. Det er anbefalt minimum 500 observasjoner av elg og 1000 jegerdager for at indeksene skulle være upåvirket av tilfeldigheter og gjenspeile «virkeligheten»³. På kommunenivå tilfredsstiller datagrunnlaget dette med hhv. 2140 og 2170 jegerdager i kommunene Nome og Midt-Telemark. Det ble videre gjort 876 observasjoner av elg i Nome og 784 i Midt-Telemark. På valdnivå blir vurderingene betydelig mer usikre med grunnlag i lite datagrunnlag (Figur 2).

¹ Gangsei, L.E. 2013. A Bayesian method for estimating moose (*Alces alces*) population size based on hunter observations and killed at age data. Master Thesis 2013. Norwegian University of Life Sciences.

² Solberg, E. J., Veiberg, V., Rolandsen, C. M., Ueno, M., Nilsen, E. B., Gangsei, L. E., Stenbrenden, M. & Libjå, L. E. 2014. Sett elg- og sett hjort-overvåkingen: Styrker og forbedringspotensial. – NINA Rapport 1043. 103 s.

³ Solberg, E. J., Rolandsen, C. M., Heim, M., Grøtan, V., Garell, M., Sæther, B.-E., Nilsen, E.

B., Austrheim, G., Herfindal, I. 2006. Elgen i Norge sett med jegerøyne. En analyse av jaktmaterialet fra overvåkningsprogrammet for elg og det samlede sett elg-materialet for perioden 1966-2004. NINA Rapport 125

Figur 2. Antall jegerdager (svarte søyler), samt antall observasjoner (hvite søyler) av elg på vald- og kommunenivå i 2020. Rød stiplert linje og svart stiplert linje indikerer anbefalt «grense» over hhv. antall jegerdager og antall observasjoner for at resultatene skal være statistisk sikre.

Resultater

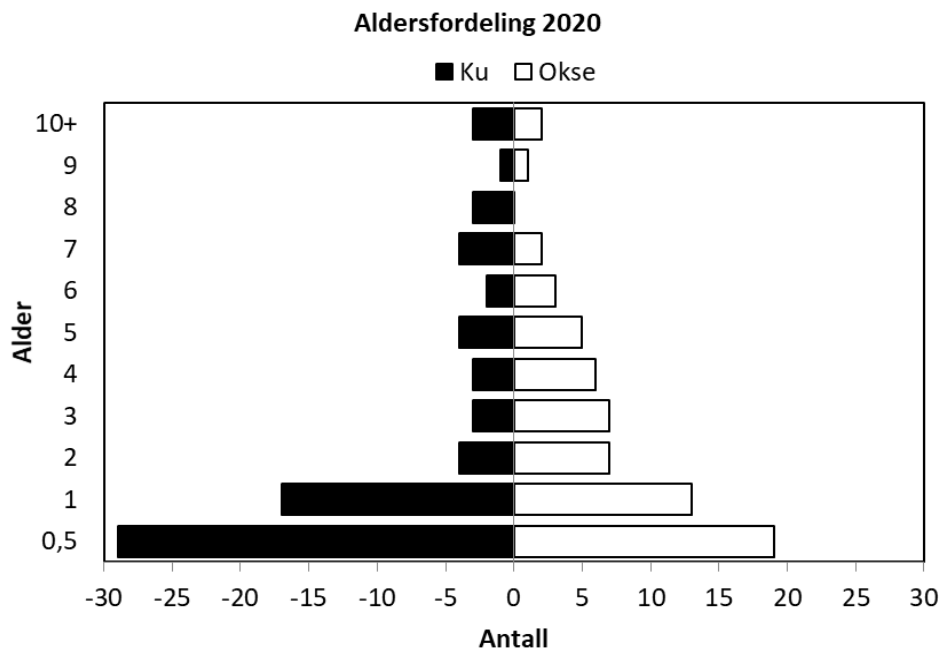
Hovedtall for de skutte elgene 2020

Etter tall fra Hjorteviltregisteret (www.hjorteviltregisteret.no) ble det felt 147 elg i Nome og Midt-Telemark i løpet av jakta 2020, hvorav 47 kalv, 40 ungdyr, 35 eldre okser og 25 eldre kyr. Vi har mottatt komplett alder- og vektdata for 138 elg (Tabell 1).

Aldersfordelingen for felte dyr vises i figur 3. Av alderskategoriene utgjorde åring og kalv hoveddelen av jaktuttaket. For voksne dyr (2,5 år og eldre) felles det få elg eldre enn 5 år og dette antas å gjenspeile aldersstrukturen i bestanden.

Tabell 1. Gjennomsnittlig vekt per aldersklasse for okser (til venstre) og kyr (til høyre) der både eksakt alder og vekt er kjent i Nome og Midt-Telemark i 2020.

Alder	Snittvekt	Antall (n)	Alder	Snittvekt	Antall (n)
0,5	47	19	0,5	49	29
1,5	113	13	1,5	104	17
2,5	144	7	2,5	156	4
3,5	180	7	3,5	160	3
4,5	209	6	4,5	147	3
5,5	210	5	5,5	165	4
6,5	225	3	6,5	138	2
7,5	227	2	7,5	188	4
8,5			8,5	132	3
9,5	252	1	9,5	153	1
10,5 +	165	2	10,5 +	158	3

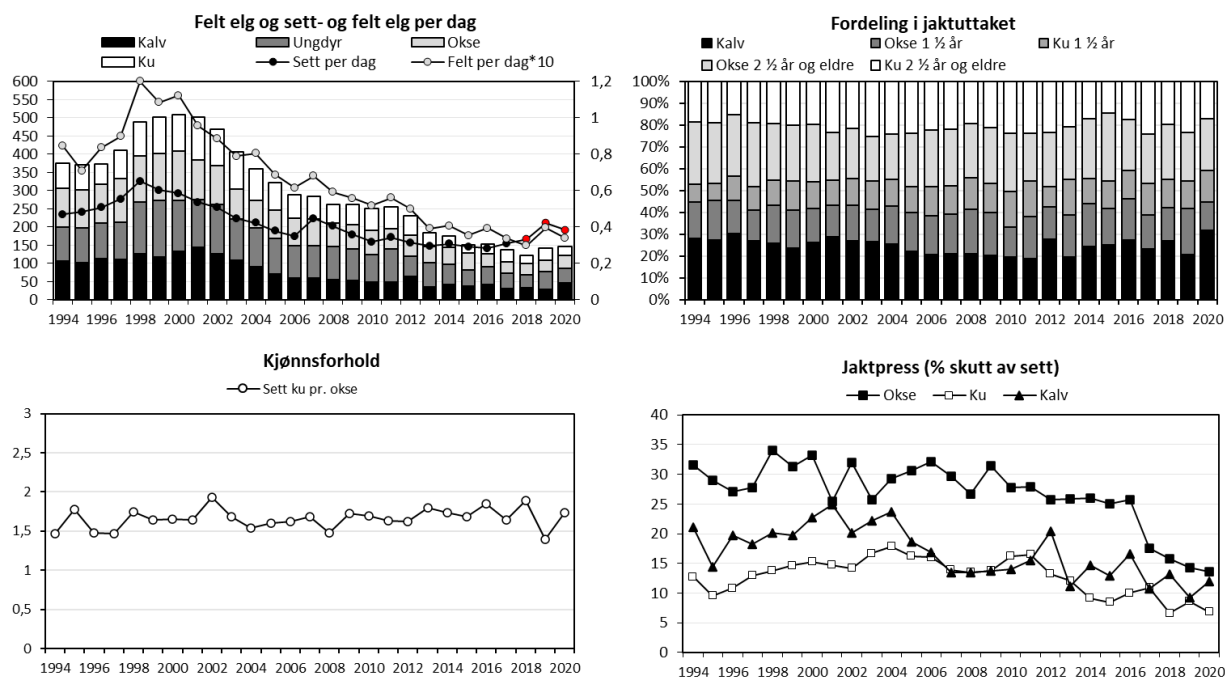
Figur 3. Alderspyramide over aldersbestemte elg i Nome og Midt-Telemark i 2020, fordelt på kjønn (x-akse) og aldersklasse (y-akse). Felte dyr i hver aldersklasse vises som antall av alle felte individer av hvert kjønn.

Utvikling i fellingstall og elgtetthet

Etter en bestandstopp på slutten av 1990-tallet, er elgtettheten redusert fram til i dag som følge av økte fellingstall. Fra og med 2015 har elgtettheten vært tilnærmet stabil med antydning til svak bestandsvekst de siste åra (Figur 4, øvre venstre del). Det ble felt 147 elg i Nome og Midt-Telemark i 2020, som er noe mer enn snittet på 140 felte elg årlig i siste femårsperiode. Indeksene «sett- og felt elg per jegerdag» gir uttrykk for endring i bestandsstørrelse, og viser en relativt stabil utvikling de siste 5-6 årene med tendens til svak oppgang fra 2018 til 2020. Deler av oppgangen i sett elg per jegerdag, skyldes også trolig at en økende del av jaktlagene fører sett elg etter ny instruks. I 2020 ble det observert 0,39 elg per jegerdag og felt 0,03 elg per jegerdag.

Fordelingen i jaktuttaket har variert over tid (Figur 4, øvre høyre del). Uttaket av kalv og ungdyr har økt noe de siste fire årene. I 2020 bestod uttaket av 32 % kalv, 27 % ungdyr, 24 % eldre okser og 17 % eldre kyr. Av dyr 1,5 år og eldre ble det felt 54 % hanndyr.

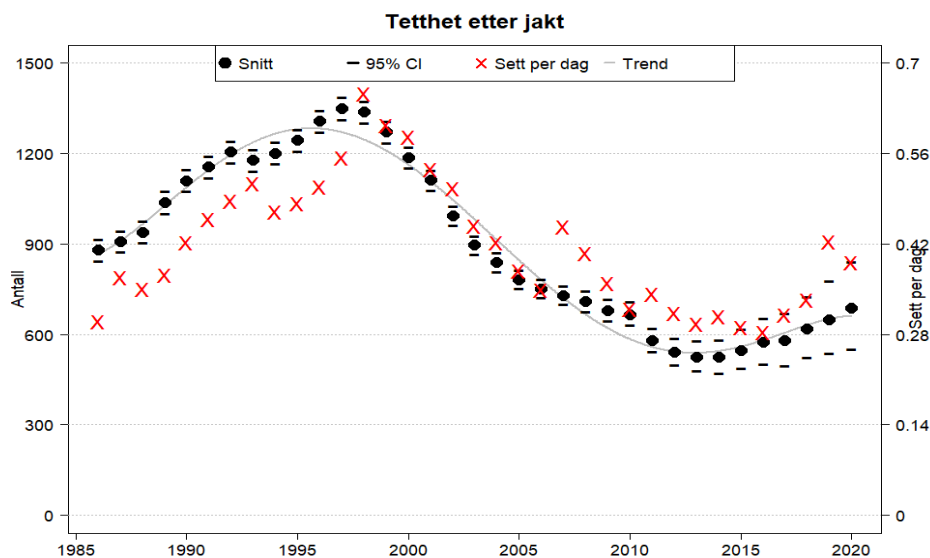
Jaktpresset for alle kategorier har i de senere årene vært synkende, og var i 2020 på hhv. 14 %, 7 % og 12 % for okse, ku og kalv (Figur 4). Etter en «dropp» i kalveraten i 2018, har den økt igjen til 2020. Tvillingraten har vist stabil til svak positiv utvikling fra 2015 (Figur 4, nedre venstre del).

Figur 4. Felt og sett elg per dag, samt utvikling i antall og fordeling av felte dyr (øvre figurer), samt utvikling i kjønnforhold og jaktpress (nedre figurer) for regionen Nome og Midt-Telemark i perioden 1994-2020. NB! De øverste figurene er ikke justert for reelle ungdyr bestemt ved hjelp av tannsnitt.

Utvikling i elgtetthet

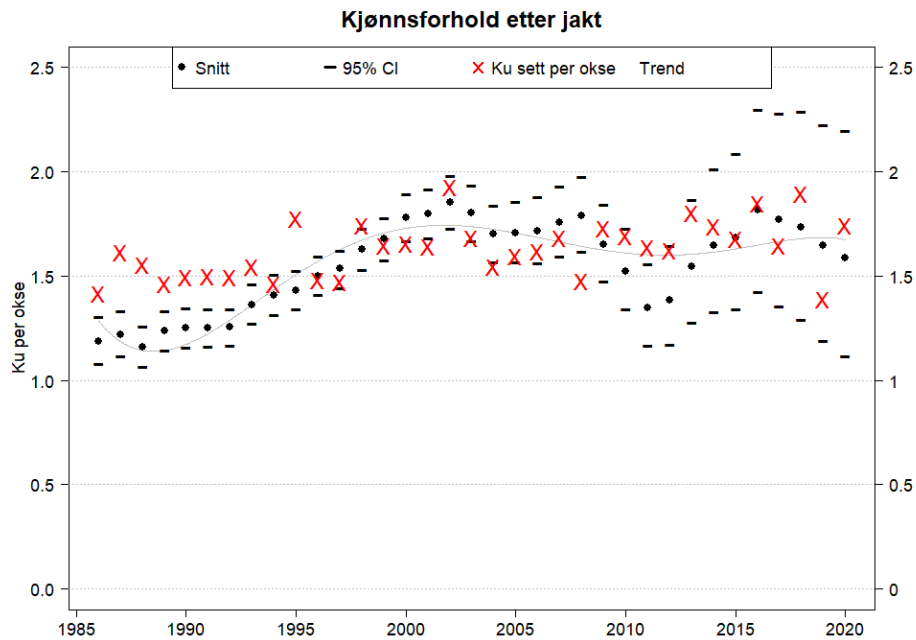
Den beregnede elgtettheten følger i grove trekk samme utviklingen som sett elg per jegerdag. Tetthetsestimater fra årsklasseanalysen tyder på at bestanden har vært i vedvarende svak vekst siden 2014 og frem til dag (Figur 5). Etter jakta i 2020 er det beregnet en elgtetthet på 688 dyr, tilsvarende en elgtetthet på drøye 0,8 elg per km² tellende elgareal.

Figur 5. Beregnet elgtetthet etter jakt i Nome og Midt-Telemark i perioden 1985-2020 med svarte ruter (verdier på venstre loddrette akse). Sett per dag med røde kryss (verdier på høyre loddrette akse). 95 % -konfidensintervall for antall elg er vist med svarte streker.

Kjønnsforhold

Det ble registrert 1,7 ku per okse i sett elg-materialet i 2020, mens det estimerte kjønnsforholdet etter jakta var 1,6 ku per okse (Figur 6). Kjønnsforholdet har vært jevnt og relativt stabilt over flere år.

Figur 6. Beregnet kjønnsforhold etter jakta i perioden 1985-2020 med svarte rundinger og 95 % konfidensintervall med svart strek. Ku per okse fra sett elg med røde kryss.

Utvikling med alder

Vekt og gevirstørrelse hos okser

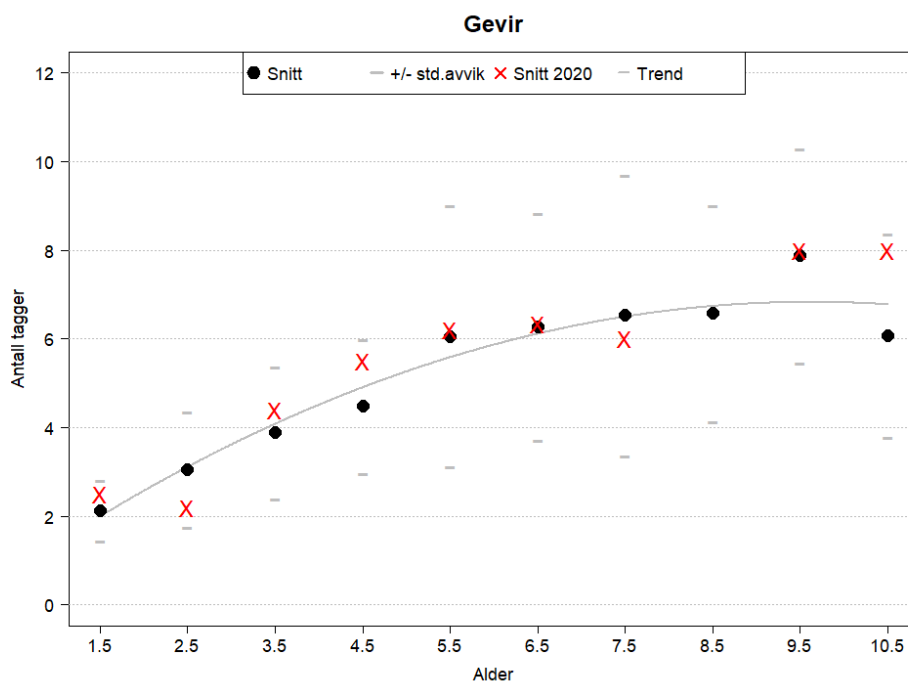
For perioden 2000-2020 tyder aldersdataene på at oksene vokser frem til 5 til 7 års alder, både med tanke på vekt (Figur 7) og gevirstørrelse (Figur 8). De gjennomsnittlige slaktevektene på felte okser i 2020 var gjennomgående lavere for årsklassene 0,5, 1,5 og 2,5 år sammenlignet med snittet i perioden. En gjennomsnittlig okse på 1,5 år veide 125 kg (n=649) i perioden 2000-2020. Til sammenlikning veide en 1,5 år gammel okse 113 kg (n=13) i snitt i 2020. For okser 3,5 år og eldre lå gjennomsnittet for 2020 noe høyere enn snittet for perioden ellers. En gjennomsnittlig elgokse på 5,5 år veide 203 kg (n=68) i perioden 2000-2020. Til sammenlikning veide oksene på 5,5 år i snitt 210 kg (n=5) i 2020.

De tyngste oksene felt i 2020 var to okser på 252 kg. Den ene hadde 8 tagger i geviret og var 9,5 år, mens den andre hadde 6 tagger i geviret og var 5,5 år. Av felte okser med registrert alder i 2020 over 200 kg (n=12) var ingen av oksene yngre enn 3,5 år.

Sammenhengen mellom alder og gevirstørrelse målt etter antall tagger, er ikke like entydig som for vekt. Legg blant annet merke til at det er stor variasjon i antall tagger for den enkelte årsklasse. Taggetall er med andre ord en dårligere indikasjon for alder, sammenlignet med slaktevekt. Det høyeste taggetallet for felte okser i 2020 var 11. Denne oxsen veide 233 kg og ble analysert til 5,5 år.

Figur 7. Gjennomsnittsvæker i forhold til alder for okser skutt i Nome og Midt-Telemark i perioden 2000-2020 med svarte rundinger ($n=1514$). Svarte streker viser øvre og nedre grense for 95 % konfidensintervall for forventet vekt til de samme aldersklassene. Enkeltindivid vist med grå punkter og gjennomsnittlig vekt for okser felt i 2020 ($n = 65$) vist med røde kryss.

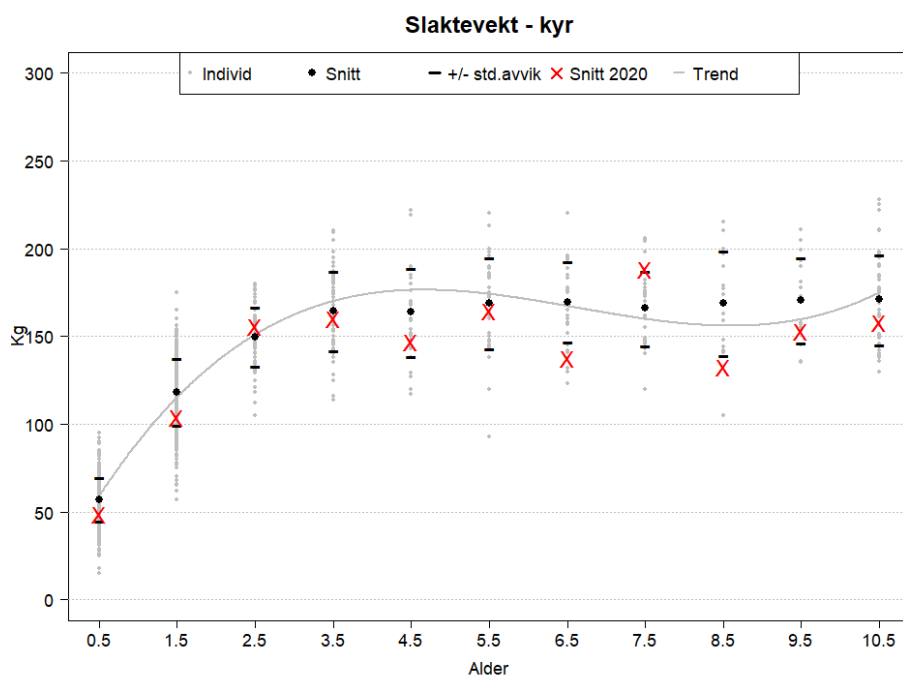

Figur 8. Gjennomsnittlig antall tagger i forhold til alder for okser i Nome og Midt-Telemark i perioden 2000-2020 med svarte rundinger ($n = 496$). Svarte streker viser øvre og nedre grense for 95 % konfidensintervall for antall tagger til de samme aldersklassene. Gjennomsnittlig antall tagger for okser felt i 2020 ($n = 31$) vist med røde kryss.

Vekt og produktivitet hos kyr

I Nome og Midt-Telemark flater veksten til elgkuene ut ved 3-4 års alder, og den gjennomsnittlige vektøkningen er deretter begrenset (Figur 9). Vektstagnasjon til elgkuene tyder på at hoveddelen av hodyra i snitt blir kjønnsmodne som 2,5-åringer og starter å produsere kalv ved ca. 3 års alder. Vektstagnasjonen skyldes investering av energi i eget avkom, og går på bekostning av økning i egen kroppsvekt. I elgbestander med høyere bestandskondisjon skjer vektstagnasjonen allerede fra 2 års alder, de kuene her starter å produsere kalv tidligere. Dette illustrerer tidsforskjellen elgkuene bruker på å nå kjønnsmoden alder, som i stor grad er betinget av kroppsvekt⁴.

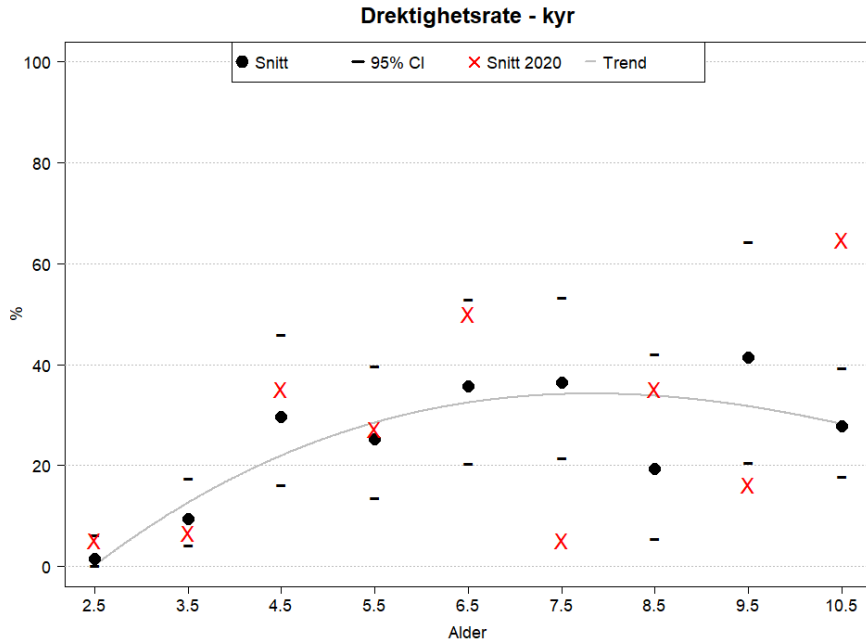
Drektighetsraten for kuer felt i Nome og Midt-Telemark er lav frem til 4-5 års alder. (Figur 10). De reelle verdiene for drektighetsraten er nok likevel en del høyere enn hva figuren gir inntrykk av, da man må anta at kuer med kalv har mindre risiko for å bli felt under jakta. Figuren gjenspeiler likevel forskjellen i den innbyrdes drektighetsandelen mellom ulike aldersklasser. Som forventet avtar kalveproduksjonen noe etter at hodyrene passerer 10,5 år⁵.

Figur 9. Gjennomsnittsvækt i forhold til alder for kyr skutt i Nome og Midt-Telemark i perioden 2000-2020 med svarte rundinger ($n=1324$). Svarte streker viser øvre og nedre grense for 95 % konfidensintervall for forventet vekt til de samme alders-klasse. Enkeltindivid vist med grå punkter og gjennomsnittlig vekt for kyr felt i 2020 ($n = 73$) vist med røde kryss.

⁴ Sæther, B.E. et.al. 1993. Ecological correlates of individual variation in age at maturity in female moose (*Alces alces*): the effects of environmental variability. *Journal of Animal Ecology* 62: 482-489

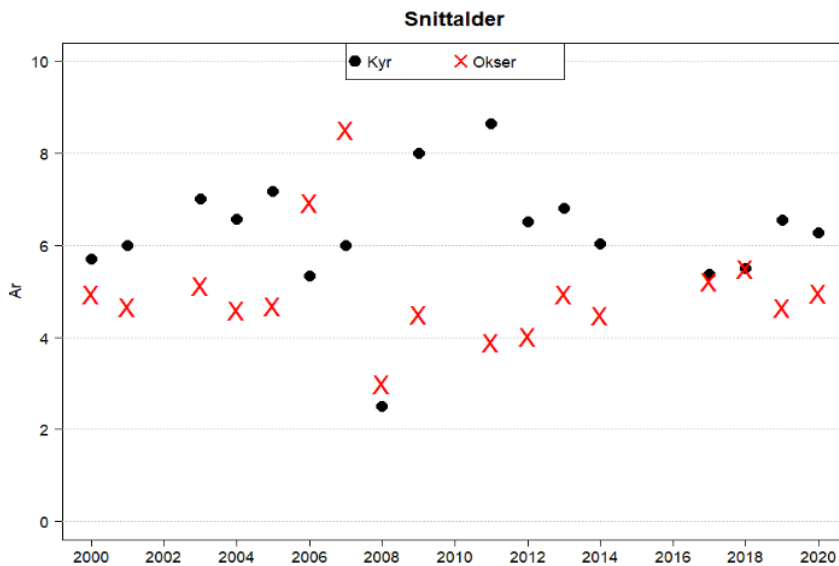
⁵ Garel, M et.al. 2009. Age, size and spatiotemporal variation in ovulation patterns of a seasonal breeder, the Norwegian moose (*Alces alces*). *American Naturalist* 173: 89-104.

Figur 10. Andel skutte elgkyr i ulike aldersklasser (2,5 år eller eldre) som hadde kalv(er) og/ eller melk i juret ved felling i perioden 2000-2020 (n = 384). 95 % konfidensintervall med grå streker.

Gjennomsnittsalder

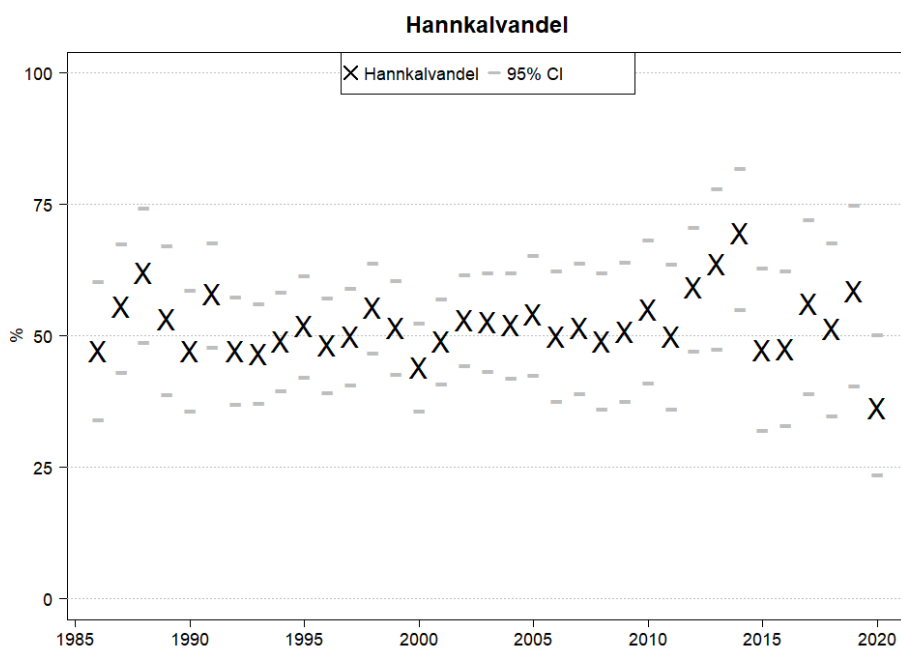
Gjennomsnittsalderen til eldre okser (2,5 år og eldre) har vist en stabil utvikling over tid, med unntak fra perioden 2006-2009 da antall registrerte dyr var betydelig lavere enn perioden før og etter. Gjennomsnittsalderen for oksene i 2020 var 5 år (n=33), som er identisk med snittet for de siste fem årene. Kuenes snittalder har konsekvent holdt seg høyere enn oksenes snittalder, med få unntak (Figur 11). I 2020 var snittalderen for eldre ku på 6,3 år (n = 27), og noe over snittet for de siste fem årene (5,9 år). Merk at det for 2018 kun ble aldersbestemt 1 ku og 1 okse.

Figur 11. Gjennomsnittsalder for felte kuer (svarte punkter, n = 348) og okser (røde kryss, n = 433) minst 2,5 år gamle felt i Nomo og Midt-Telemark i perioden 2000-2020.

Andel hannkalv

I en elgbestand med høy bestandskondisjon blir det normalt født en liten overvekt av hannkalv⁶. Tilsvarende fødes det en overvekt av hokalv i en elgbestand med lavere bestandskondisjon. De færreste jegere selekterer på kjønn ved kalveskyting så her antar vi med stor sannsynlighet at andelen hannkalv i jaktuttaket er representativ for kjønnsfordelingen i den totale kalvebestanden. Høy andel hannkalver i bestanden vil dempe effekten av en overvekt av eldre hanndyr i jaktuttaket. I Nome og Midt-Telemark har hannkalvandelen ligget på rundt 50 % fram til 2010. Etter det har den variert betydelig, og har gått fra 69 % i 2014 til 36 % i 2020 (Figur 12).

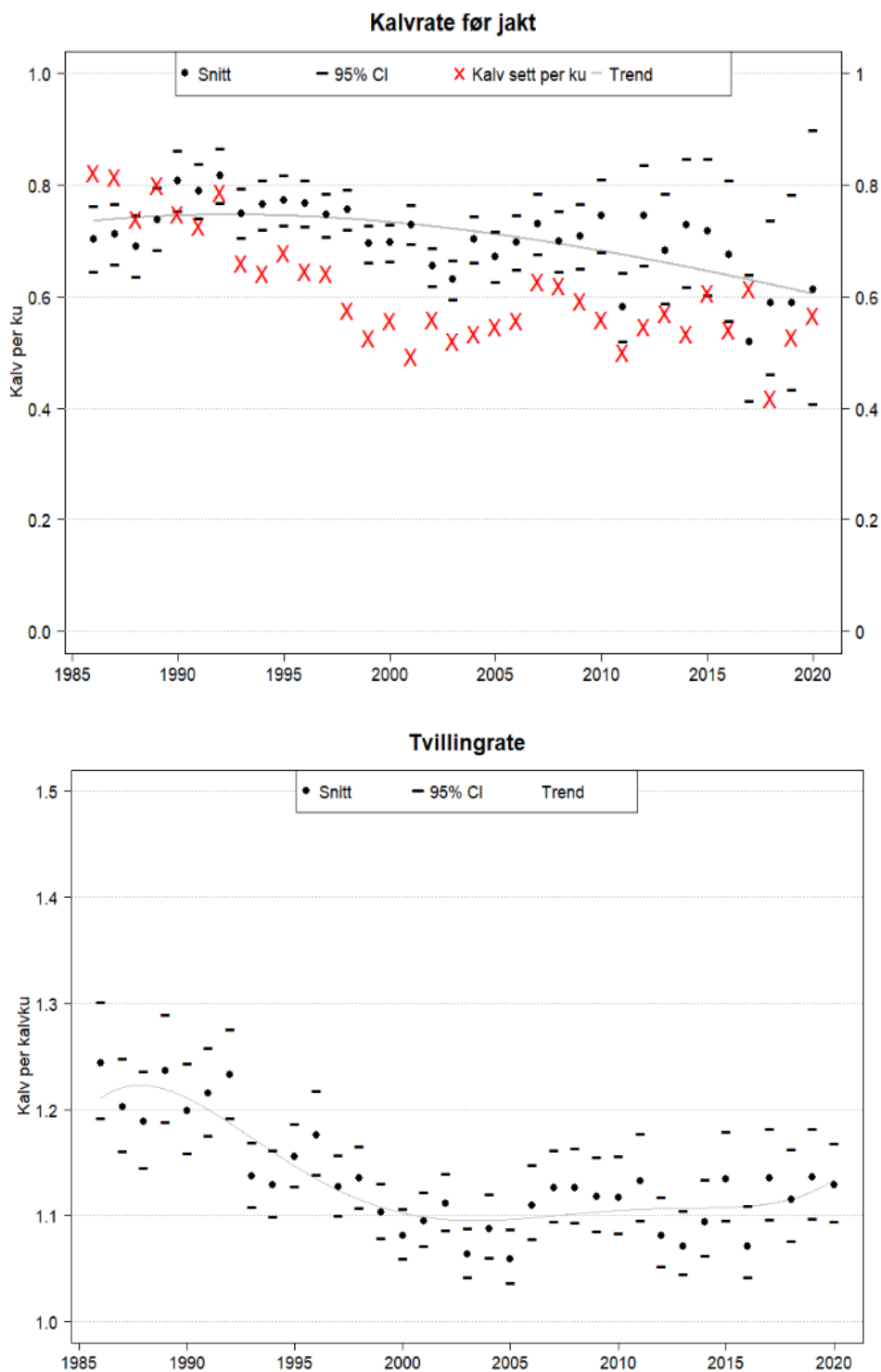
Figur 12. Kjønnforhold blant de skutte kalvene i Nome og Midt-Telemark i perioden 1985-2020. 95 % konfidensintervall med grå streker.

Bestandskondisjon

Kalv- og tvillingrate

Kalv- og tvillingraten var ifølge sett elg-data på hhv. 0,57 og 1,13 i 2020 (Figur 13). Sistnevnte betyr at 13 % av kuene med kalv kom med tvillingkalver under jakta 2020. Som nevnt i tidligere rapporter, skjedde det store fallet i kalvrater på midten av 90-tallet som følge av økt elgtetthet og næringsbegrensing. Senere har både kalv- og tvillingratene holdt seg relativt stabile, men på et betydelig lavere nivå enn tidligere. Etter en «dropp» i kalveraten i 2018, har den økt igjen de siste årene. Tvillingraten viser stabil til svak oppgang fra 2015. Kalveproduksjonen er med dette noe over gjennomsnittet for fylket samlet sett.

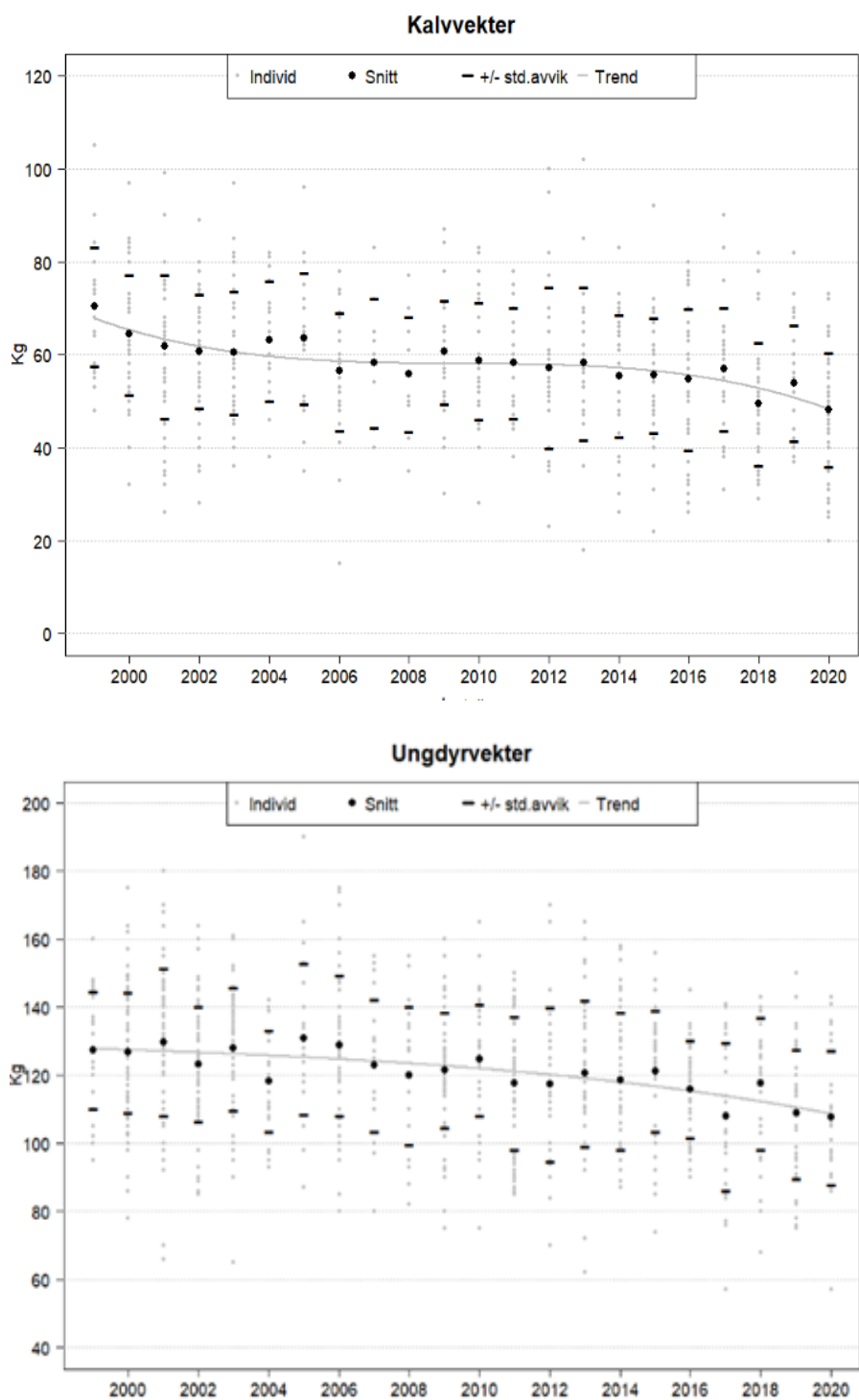
⁶ Bjørneraas, K et.al. 2009. Large-scale spatiotemporal variation in calf sex ratio in moose (*Alces alces*): an effect of density-dependent decrease in maternal condition? *Canadian Journal of Zoology* 87: 346-355.

Figur 13. Kalv per ku fra sett elg i Nomo og Midt-Telemark i perioden 1985-2020 med røde kryss. Estimert kalverate for jakta i samme periode med svarte ruter. 95 % konfidensintervall med grå streker (øvre figur), samt tvillingrate i Midt-Telemark med svarte ruter i perioden 1985-2020 (nedre figur).

Kalv- og ungdyrvekter

Gjennomsnittlige slaktevekter for kalv og ungdyr var i 2020 på hhv. 48 kg (n=48) og 108 kg (n=30) (Figur 14). Som for rekrutteringsratene, har slaktevektene hatt en svak negativ utvikling over tid. Slaktevektene for kalv er de laveste som er registrert i Nome og Midt-Telemark noensinne. For ungdyra er det bare registrert lavere vekter i 2017 da gjennomsnittlig slaktevekt for ungdyr var 107 kg.

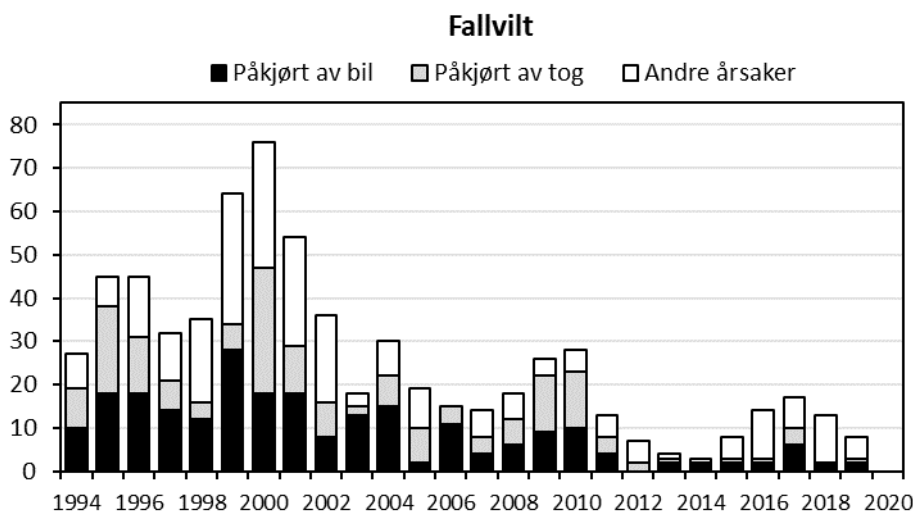

Figur 14. Gjennomsnittsvikter for kalver ($n = 887$) (øvre figur) og ungdyr ($n = 1176$) (nedre figur) skutt i Nome og Midt-Telemark i perioden 1999-2020 med svarte rundinger. Svarte streker viser standardavviket for vekt i tilsvarende periode.

Elg og trafikk

Den irregulære avgangen av elg sammenfaller vanligvis godt med utviklingen i elgtetthet over tid, også i Nome og Midt-Telemark (Figur 15). Andre viktige faktorer som påvirker antall påkjørsler er vinterklima (snømengder og temperatur) og trafikkbetlastning⁷. Konflikter knyttet til hjortevilt og trafikk er derfor noe som etter vårt syn bør tillegges betydelig vekt i den offentlige forvaltningen, og ha et kontinuerlig fokus.

Kostnadene i form av påkjørsler har vært på et lavt nivå i senere år, noe som selvsagt er positivt. I 2018/19 er det ikke registrert trafikkdrepte elg i kommunen. I treårsperioden 2017-2019 ble det registrert 15 elg omkommet i trafikken, hvorav 5 elg drept på jernbane. For samme periode utgjorde dette 3,7 % av jaktutbyttet. I tillegg til dette er det registrert 23 elg som er omkommet av andre årsaker i samme periode. Snøvinteren 2017/18 antas å være medvirkende årsak til 10 av 15 elg i denne perioden omkom i trafikken. Vi tar forbehold om manglende rapportering av påkjørsler til SSB.

Figur 15. Registrert irregulær avgang av elg i Nome Midt-Telemark i perioden 1994-2019. Data fra www.ssb.no og hjorteviltregisteret. Merk at årstalla følger jaktåret for trafikkdrepte. Søylen for 1994 representerer tidsrommet 1. april 1993 til 31. mars 1994 osv. Tall for 2020 er således ikke tilgjengelig per dags dato.

⁷ Solberg, E. J., Rolandsen, C. M., Herfindal, I. & Heim, M. 2007. Hjortevilt og trafikk i Norge: En analyse av hjorteviltrelaterte trafikk-ulykker i perioden 1970-2007. NINA rapport 463. Norsk Institutt for Naturforskning.

Bestandsvurdering av kommuner og vald i Midt-Telemark

Midt-Telemark kommune (tidl. Bø og Sauherad)

Bestandsutvikling

Bestandsutviklingen i Midt-Telemark kommune har vært relativt lik utviklingen i Nome og Midt-Telemark de siste 25 årene. Etter bestandstoppen på slutten av 90-tallet ble det årlig felt i overkant av 200 dyr. I senere år har fellingstallene avtatt betydelig med et gjennomsnitt på 76 felte dyr i siste treårsperiode. I 2020 ble det felt 79 elg i Midt-Telemark kommune.

Elgtettheten målt som sett- og felt per dag har fulgt utviklingen i fellingstallene, og viser relativt stabil trend fra 2014. I siste treårsperiode har nevnte indekser økt noe, og kan indikere svakt økende elgtetthet, selv om deler oppgangen i sett elg per dag kan skyldes at flere jaktlag har ført sett elg etter ny instruks. Det ble sett 0,36 elg per dag i 2020, mot 0,32 i 2018. Det ble felt 0,04 elg per dag i 2020 (Figur 16, øvre venstre del).

Aldersfordeling

Aldersfordelingen i uttaket fordelte seg etter fellingstall fra hjorteviltregisteret på 29 % kalv, 23 % ungdyr, 28 % eldre okse og 20 % eldre kuer (Figur 16, øvre høyre del). Kontrollert for alder (n=77) var tilsvarende fordeling 26 % kalv, 27 % ungdyr, 30 % eldre okse og 17 % eldre ku

Jaktpress

Jaktpresset målt etter prosent felte av sette dyr, har vært synkende for alle kategorier de siste 4-5 årene. Gjennomsnittet for felte av sette kuer i perioden 2018-2020 var 9 %, mens det for okse og kalv var hhv. 17 % (okse) og 14 % (kalv) for samme periode (Figur 16, midtre høyre del).

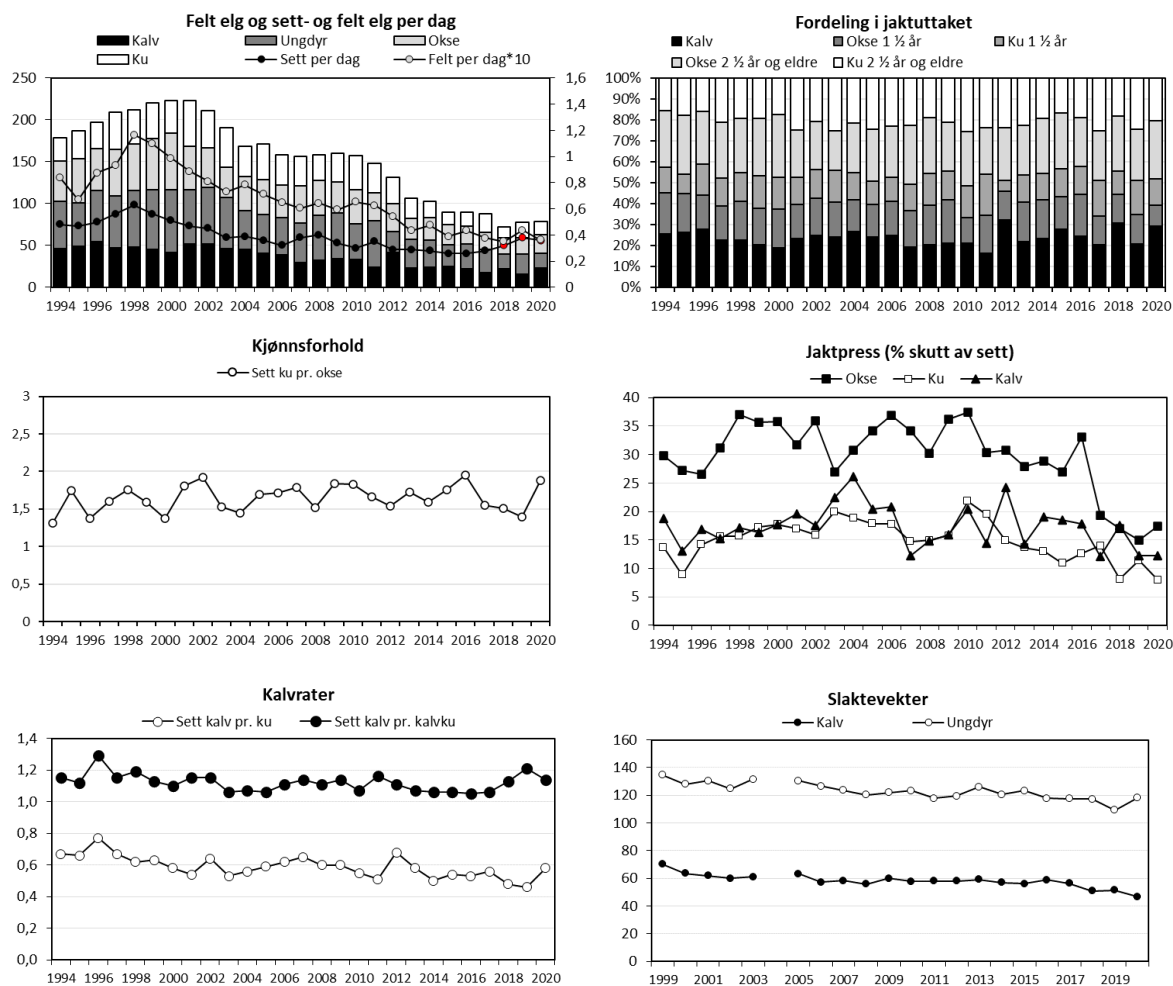
Kjønnsforhold

Observert kjønnsforhold varierer noe mellom år, og var i 2020 1,9 ku per okse. Til sammenlikning var snittet for siste femårsperiode 1,7 ku per okse (Figur 16, midtre venstre del).

Bestandskondisjon

Kalveproduksjonen har vist synkende tendens over flere år. Likevel synes tvillingraten å være økende i siste 4-5 års periode, selv om den sank noe fra 2019 til 2020. Kalveraten har økt noe siste året. I 2020 ble det observert en tvillingrate på 1,14 og en kalverate på 0,58. Man må tilbake til 2013 for å finne en kalverate på tilsvarende nivå (Figur 16, nedre venstre del).

Utviklingen i slaktevekter for kalv og ungdyr har vært negativ over lang tid, og det er ikke tidligere registrert lavere vekter for kalv. Ungdyrvektene økte imidlertid noe i det siste året. Gjennomsnittlige kalvevekter var i 2020 47 kg (n=22), mens ungdya veide 118 kg (n=18).

Figur 16. Sett og felt elg per jegerdag* 10, og utvikling i fellingstall (øvre høyre figur), samt fordeling av felte dyr på alder og kjønn (øvre venstre figur). Utvikling i kjønnforhold (midtre venstre figur), og jaktpress på okse, ku og kalv (midtre høyre figur). Utvikling i kalve- og tvillingrater (nedre venstre figur) og utvikling i slaktevekter for kalv og ungdyr (nedre høyre figur). Data er hentet fra www.bjorteviltregisteret.no og gjelder for Midt-Telemark kommune i perioden 1994-2020.

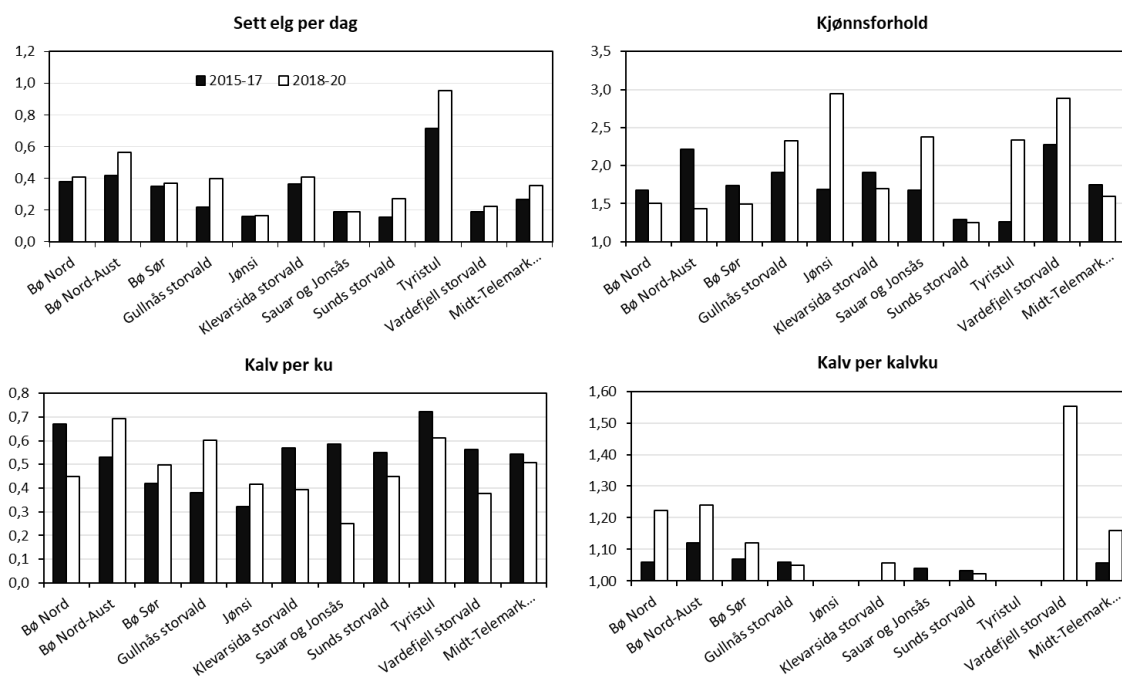
Vald i Midt-Telemark kommune

Som tidligere rapporter har vi undersøkt variasjonen i sett elg-parameterne på valdnivå (Figur 17). For å undersøke endringene i de ulike parameterne har vi sammenliknet snittverdier for periodene 2015-2017 og 2018-2020. Med bakgrunn i varierende og til dels liten datamengde på valdnivå er det derfor tallene noe usikre. Videre er ny instruks for føring av sett elg i større grad tatt i bruk i valdene for perioden 2018-2020, og indeksen «sett elg per jegerdag» er derfor ikke direkte sammenliknbar med perioden 2015-2017.

Målt etter sett elg per jegerdag varierer elgtettheten betydelig mellom valdene. Høyest tetthet er registrert i Tyristul med 0,95 elg sett per jegerdag i 2020. Lavest tetthet er registrert i Jønsi med 0,17 elg sett per jegerdag (Figur 17, øvre høyre figur).

Kjønnsforholdet varierer også mye mellom både år og vald, men størst høyest hanndyrandel er observert i Sunds storvald 1,25 ku per okse i 2020 (Figur 17, øvre venstre del)

Observert andel ku med kalv varierer betydelig mellom valdene. Det er bare i fire av valdene det observeres flere kuer med kalv i perioden 2018-2020 sammenliknet med perioden før. Høyest andel kalv per ku i 2018-2020 ble observert i Bø nord-aust med 0,69 kalv per ku (Figur 17, nedre venstre del). Tvillingraten er generelt lav i hele området, men i Vardefjell storvald ble det observert et gjennomsnitt på 1,55 kalv per kalvku i perioden 2018-2020 (Figur 17, nedre høyre del).

Figur 17. Utviklingen i sett elg per jegerdag (øvre venstre figur), kjønnsforhold (øvre høyre figur), kalv per ku (nedre venstre figur) og kalv per kalvku (nedre høyre figur) mellom periodene 2015-2017 og 2018-2020 for vald i Midt-Telemark kommune, samt kommunen samlet. Tall fra www.bjorteviltregisteret.no.

Nome kommune

Bestandsutvikling

Etter bestandstoppen på slutten av 90-tallet ble det årlig felt i underkant av 300 dyr i Nome. Fellingstallene har avtatt betydelig også her med en felling på 68 dyr i 2020. Dette er en økning fra 49 felte elg i 2017. Elgtettheten målt som sett- og felt per dag har i stor grad fulgt utviklingen i fellingstallene, og viser en svak økning fra 2017 til 2020, og kan indikere svak bestandsvekst de siste årene. Tendensene er like for både sett- og felt elg per jegerdag, men på et høyere nivå for sett per dag-indeksen. Sistnevnte viser trolig at nye instruks for føring av sett elg er tatt i bruk for flesteparten av jaktlagene. Det ble sett 0,41 elg per dag i 2020, mot 0,35 i 2018. Tilsvarende ble det felt 0,03 elg per dag i 2020 (Figur 16, øvre venstre del).

Aldersfordeling

Aldersfordelingen i uttaket fordelte seg etter fellingstallene i hjorteviltregisteret på 35 % kalv, 32 % ungdyr, 19 % eldre okse og 13 % eldre kyr (Figur 16, øvre høyre del). Felte dyr som er kontrollert for alder (n=59) viser følgende fordeling: 32 % kalv, 34 % ungdyr, 17 % eldre okse og 17 % eldre ku.

Jaktpress

Jaktpresset målt etter prosent felte av sette dyr, har vært på et lavt nivå for kuer i flere år, med et gjennomsnitt på 6 % i perioden 2014-2020. Jaktpresset har også vært synkende for okser i samme periode, mens det for kalv har økt noe siste året. Jaktpresset i 2020 var for okse, ku og kalv på hhv. 11 % (okse), 5 % (ku) og 12 % (kalv) (Figur 16, midtre høyre del).

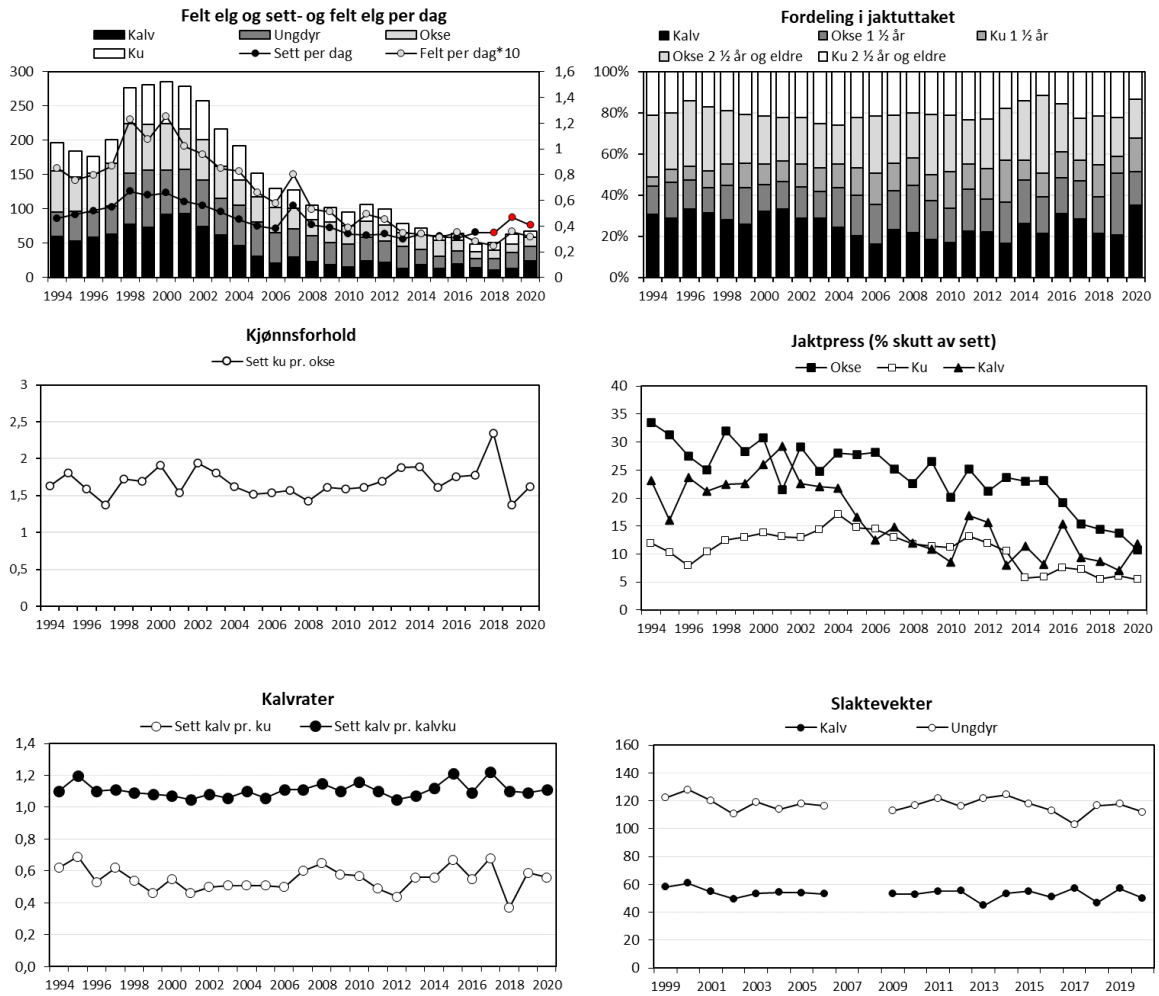
Kjønnsforhold

Observert kjønnsforhold viser tendens til minkende hanndyrandel fra 2008-2018, med en utvikling fra 1,4 til 2,3 ku per okse. Dette er for så vidt ikke uventet tatt i betraktning en økende andel okser i uttaket i deler av perioden. Etter dette varierer det relativt mye mellom år og var i 2020 1,6 sett ku per okse (Figur 16, midtre venstre del).

Bestandskondisjon

Kalveproduksjonen har vist synkende tendens over flere år. Utover 2000-tallet synes den å ha stabilisert seg, før den viser tendens til økning i perioden 2012-2017. Etter 2017 har kalve- og tvillingraten avtatt til hhv. 0,56 og 1,11 (Figur 16, nedre venstre del).

Utviklingen i slaktevekter for kalv og ungdyr har vært negativ over lang tid, men synes å ha stabilisert seg noe de siste 3-4 årene. Gjennomsnittlige kalvevekter var i 2020 50 kg (n=23), mens ungdyra veide 112 kg (n=22).

Figur 18. Sett og felt elg per jegerdag* 10, og utvikling i fellingstall (øvre høyre figur), samt fordeling av felte dyr på alder og kjønn (øvre venstre figur). Utvikling i kjønnforhold (midtre venstre figur), og jaktpress på okse, ku og kalv (midtre høyre figur). Utvikling i kalve- og tvillingrater (nedre venstre figur) og utvikling i slaktevekter for kalv og ungdyr (nedre høyre figur). Data er hentet fra www.hjorteviltregisteret.no og gjelder for Nome kommune i perioden 1994-2020.

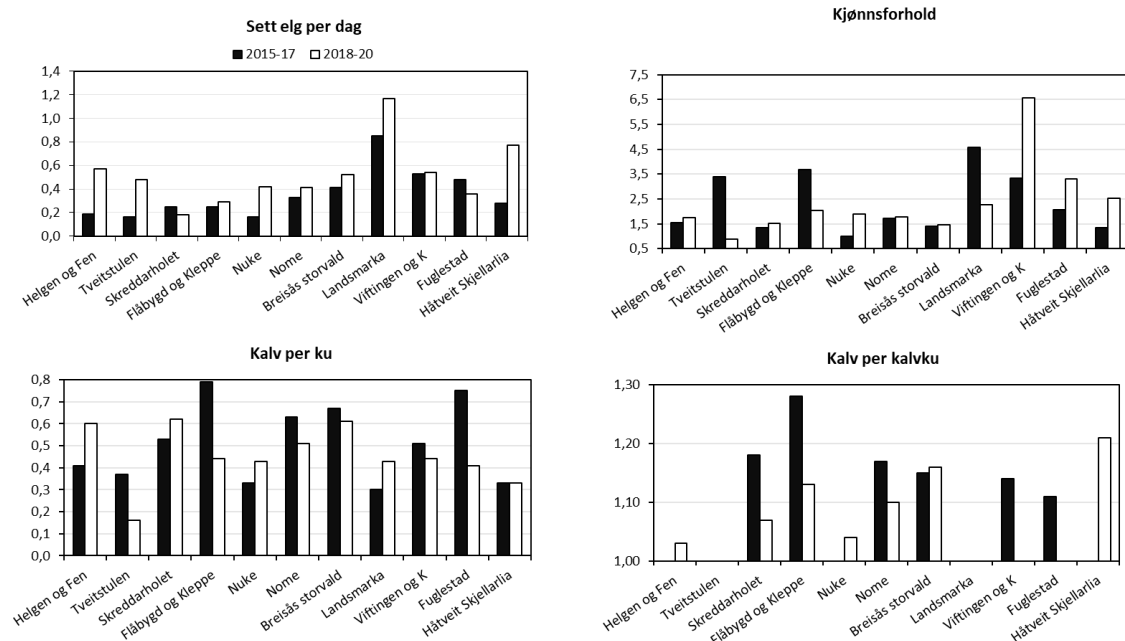
Vald i Nome kommune

Nome kommune består av 11 vald, og under følger oversikt over utvikling i relevante bestandsparameter. Også her er det generelt for lite data på valdnivå til at vi kan dra sikre konklusjoner ut av tallmaterialet.

Valdet med høyest observerte elgtetthet var Landsmarka med et gjennomsnitt 1,17 sett elg per jegerdag i perioden 2018-2020, mens lavest antall observerte elg per jegerdag ble gjort i Skreddarholet, med 0,18 observasjoner per jegerdag for samme periode (Figur 19, øvre venstre del).

Høyest andel observerte hanndyr i forhold til hodyr ble i perioden 2018-2020 gjort i Tveitstulen med 0,9 ku per okse (Figur 19, øvre høyre del).

Kalve- og tvillingratene varierer betydelig mellom valdene, og det ble observert en markert nedgang i kalv per ku i både Flåbygd/Kleppe og Fuglestad fra 2015-2017 til 2018-2020 (Figur 19, nedre venstre del). Høyest tvillingrate ble i siste periode (2018-2020) registrert i Håtveit/Skjellarlia med 1,21 kalv per kalvku (Figur 19, nedre høyre del).

Figur 19. Utviklingen i sett elg per jegerdag (øvre venstre figur), kjønnforhold (øvre høyre figur), kalv per ku (nedre venstre figur) og kalv per kalvku (nedre høyre figur) mellom periodene 2015-2017 og 2018-2020 for vald i Nome kommune, samt kommunen samlet. Tall fra www.hjorteviltregisteret.no.

Elgen i nabokommunene

Vi har sammenlignet elgbestanden i Nome og Midt-Telemark med tilgrensede kommuner; dvs. kommunene Notodden, Kviteseid, Skien, Kongsberg, Seljord og Drangedal. Til sammenlikning har vi også vist tallene for både Nome og Midt-Telemark. Det er undersøkt antall felte elg mot produktivt skogareal og samlet tømmeravvirkning for å si noe om elgtettheten i forhold til ressursgrunnlaget. Vi har også undersøkt antall felt elg under ordinær jakt per trafikkdrept elg, for å si noe om konfliktnivået og kost-nytte forholdet knyttet til det å forvalte en elgstamme. For å undersøke endringer over tid er det benyttet snittverdier for periodene 2016-2018 og 2019-2020. For «produktivt skogareal bak hver felte elg» og «felt elg per trafikkdrept elg» har vi benyttet tall for periodene 2016-2017 og 2018-2019 siden oppdaterte tall for trafikkdrepte elg, og avvirket tømmer ikke foreligger i statistikken enda.

Produktivt skogareal per felt elg

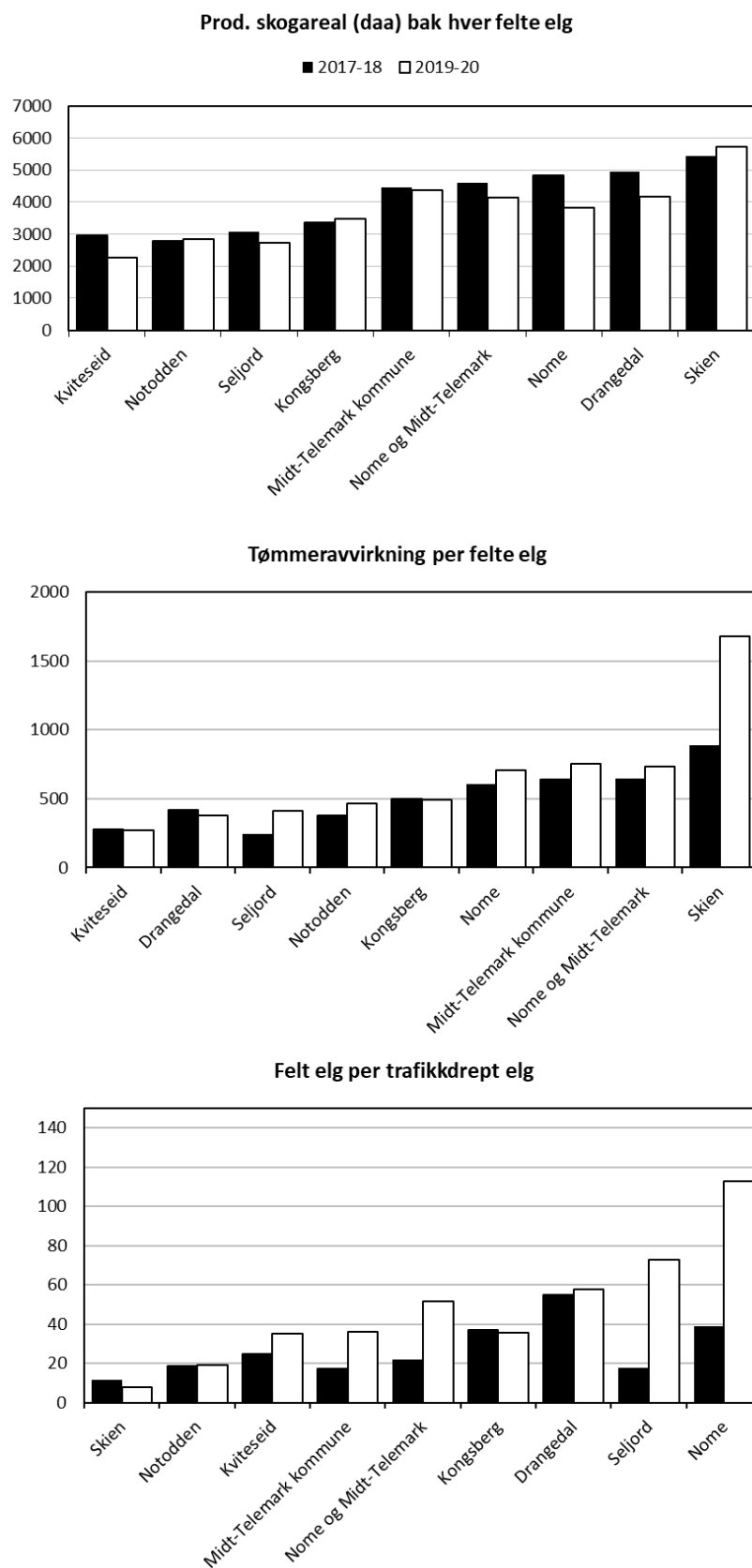
I Kviteseid ligger det i gjennomsnitt i overkant av 2600 daa bak hver felte elg i siste fireårsperiode, mens det i Skien ligger i overkant av 5500 daa bak hver felte elg. Til sammenlikning lå det noe over 4100 daa bak hver felte elg i Nome og Midt-Telemark de siste to årene, noe som tilsvarer en nedgang på om lag 500 daa for perioden før (2017-2018). Denne oppgangen har sammenheng med økte fellingstall for elg i Nome og Midt-Telemark (Figur 20, øvre del).

Tømmeravvirkning per felt elg

Skien kommune skiller ut seg med høy tømmeravvirkning per felte elg i perioden 2018-2019 med hele 1681 m³ avvirket tømmer per felte elg. Her har også avvirkningen vært størst mellom periodene. Kviteseid har avvirket minst tømmer per felte elg i gjennomsnitt de siste fire årene, med et snitt på 276 m³. Til sammenlikning er det i Nome og Midt-Telemark avvirket 733 m³ de siste to årene, mot 644 m³ de to foregående år. Denne utviklingen er positiv med tanke på fremtidig produksjon av elgbeite (Figur 20, midtre del).

Felt elg per trafikkdrept

Antall felt elg per trafikkdrept har økt i 6 av 9 kommuner, særlig i kommunene Nome og Seljord. I Nome er det registrert kun en påkjørt elg i perioden 2018-2019, i Seljord ble det registrert 2 trafikkdrepte elg i samme periode, tilsvarende hhv. 113 og 73 felt elg per trafikkdrept. I Midt-Telemark kommune ble det registrert 5 trafikkdrepte elg i 2018/19, tilsvarende 52 felte elg per trafikkdrept. Dette var en oppgang fra toårsperioden før. Lavest jaktutbytte per trafikkdrept hadde Skien med 8 felt elg per trafikkdrept i årene 2018-2019.

Figur 21. Produktivt skogareal bak hver felte elg (øvre delfigur), tømmeravvirkning (gran og furu) per felte elg og felt elg per trafikkdrept elg (bil og tog) (nedre delfigur) i kommunene Nome, Bø, Skien, Kviteseid, Notodden, Kongsberg, Drangedal, Midt-Telemark, Seljord samt Nome og Midt-Telemark for periodene 2016-17 (svarte søyler) og 2018-19 (hvite søyler). Tall fra Statistisk sentralbyrå (www.ssb.no) og Hjorteviltregisteret (www.hjorteviltregisteret.no).

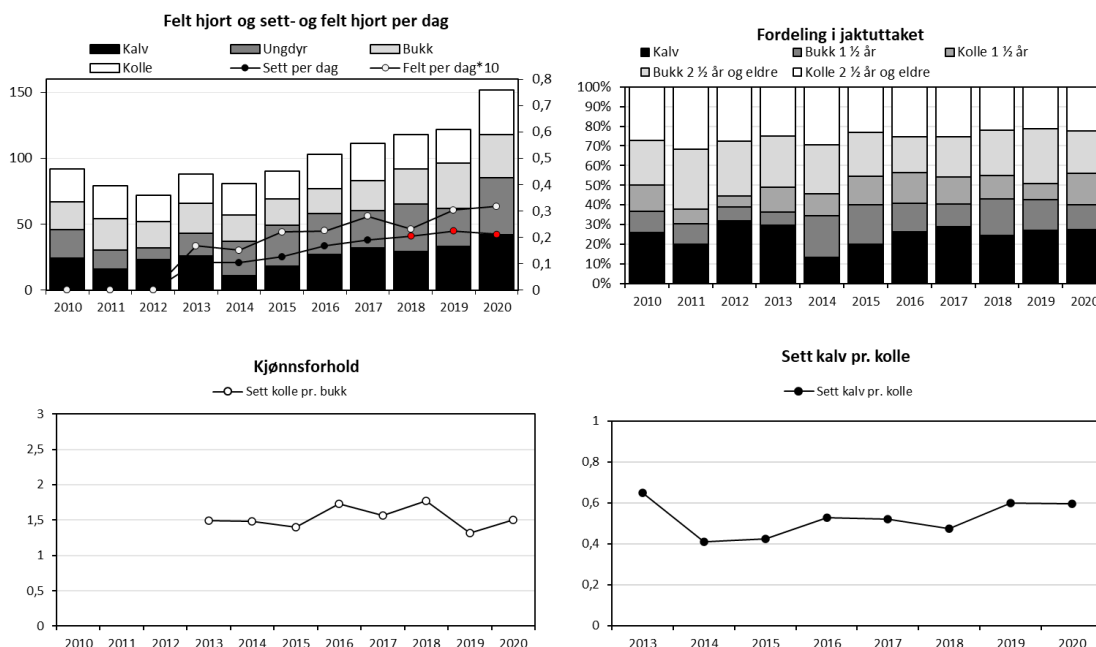
Hjort

Det felles en stadig økende mengde hjort i regionen, og i 2020 ble det felt 152 hjort i Nome og Midt-Telemark. Dette er en økning på 30 dyr fra året før og dermed fellingsrekord med god margin. Av disse ble 105 hjort felt i Nome, mens det ble felt 47 i Midt-Telemark kommune. Nome er en av kommunene i Vestfold og Telemark hvor det felles flest hjort per dekar tellende areal (ca. 0,2 hjort per km²). Datagrunnlaget på kommunenivå er nå blitt av en størrelse som gir god statistisk trygghet. Til sammen ble det i Nome og Midt-Telemark registrert 848 hjort (under utmarksjakt) fordelt på 4001 jegerdagsverk i 2020. Det var 60 jaktfelt som leverte sett hjort-skjema i 2020, og oppslutningen har vært ganske jevn de siste årene.

Sett hjort per jegerdag viser en svak økende utviklingstrend i alle år vi har data for. Unntaket er siste året, der indeksen går noe ned. Vi er ukjent med i hvor stor grad ny instruks for føring av sett hjort er gjennomført i jaktlagene. Indeksen «felt per jegerdag» gir sammen med utvikling i fellingstall trolig et bedre bilde på utvikling i bestandsstørrelse per dags dato. Samlet sett ser det ut som om bestanden fremdeles er i svak vekst (Figur 22, øvre venstre del).

De felte dyra i Nome og Midt-Telemark fordelte seg i 2020 på 28 % kalv, 28 % ungdyr, 22% eldre bukk og 22 % eldre kolle. Av dyr 1,5 år og eldre ble det felt 47 % hanndyr (Figur 22, øvre høyre del).

Utvikling i kjønnsforholdet viser stabil utvikling og høy hanndyrandel i bestanden med et årlig gjennomsnitt på 1,6 kolle per bukk i siste femårsperiode. I 2020 ble det sett 1,5 kolle per bukk (Figur 22, nedre venstre del). Sett kalv per kolle viser stabil til økende trend fra 2014 til 2020 (Figur 22, nedre høyre del).

Figur 22. Utvikling i sett- og felt per jegerdag*10, samt utvikling i fellingstall (øvre venstre del). Fordeling på kjønn og alder i jaktuttaket (øvre høyre figur) og utvikling i kjønnsforholdet (nedre venstre figur). Utvikling i sett kalv per kolle (nedre høyre del). Tall er hentet fra www.hjorteviltregisteret.no for perioden 2010-2020.

Diskusjon

Tetthetsberegninger og usikkerhet

Som omtalt i tidligere rapporter⁸ er det knyttet usikkerhet til våre tetthetsberegninger, og en vanlig utfordring er at tetthetsestimaterne ofte blir underestimert. Sammenlignet med årets beregning «bakover i tid», beregnet vi et høyere antall elg i Nome og Midt-Telemark etter jakta 2017 (830 dyr) enn ved dagens estimat for 2017 (579 elg). Det kan med andre ord virke som at estimatet vårt etter jakta 2017 ble overestimert. Etter jakta 2019 beregnet vi en samlet bestand på 489 elg i Nome og Midt-Telemark⁹. Dette estimatet vurderes til gjengjeld som noe underestimert. Generelt sett er det slik at metoden som brukes tilsier at estimatene blir sikrere dess lenger tid vi går tilbake. Dette har sammenheng med at en større andel av elgstammen fremdeles er i live inneværende år, jf. metodekapittelet. Våre beregninger tyder på at elgtettheten i Nome og Midt-Telemark er i svak vekst siden 2014, dette stemmer også godt med utviklingen vi ser sett- og felt per dag-indeksene for samme periode.

Det er sannsynlig at noen dyr vandrer ut og etablerer seg i en av nabokommunene, mens noen elg også trolig vandrer inn. Dette begrepet kalles «spredning» og omfatter forflytning fra området kalven blir født, til der dyret etablerer sitt leveområde. Vi har satt en forutsetning om at denne utvekslingen av dyr er lik, altså at innvandring - utvandring = 0. I mangel av eksakt kunnskap, er dette forutsetninger vi må stille, som det selvsagt er knyttet usikkerhet til.

Særlig usikkerhet kan knyttes til dødelighet utenom jakt (naturlig dødelighet), ettersom denne kan variere betydelig mellom år og områder. For elg er det sannsynlig at den naturlige dødelighet kan variere fra 2-10 % i enkeltår, og av og til også være høyere. På Vegårshei ble det på bakgrunn av merka elg estimert en naturlig dødelighet på 14 %. Fra andre merkeprosjekt for elg i Valdres og Hallingdal var den 6 %, mens den for elg i Trøndelag ble estimert til 5%. Dersom vi legger til grunn en lavere naturlig dødelighet vil bestandsestimatene også avta. Modellen vi bruker legger vanligvis til grunn en naturlig dødelighet mellom jaktseongene på 5 %. Som beskrevet i tidligere rapporter, var den naturlige dødeligheten mest sannsynlig høyere rundt midten av 90-tallet, og dette er det tatt høyde for i årene med de høyeste elgtetthetene. Vi har lagt til grunn en naturlig dødelighet på 6 % i sesongen 2020/21.

Datakvalitet og ny instruks for føring av sett elg/hjort

Nøyaktigheten av indeksene (ku pr. okse, sett elg pr. jegerdagsverk) fra sett- og felt elg varierer¹⁰. Det anbefales minimum hhv. 500 og 1000 observasjoner for henholdsvis antall sett elg og antall jegerdager for å sikre statistisk nøyaktighet¹¹. For hjort ble det i Nome og Midt-Telemark lagt ned 4001 jegerdager i utmark i 2020, og det ble registrert 848 hjort. Av dette ble den største jaktinnsatsen lagt ned i Nome med 2273 jegerdager og 589 observasjoner av hjort. Dette viser at datagrunnlaget på regions- og kommunenivå er stort nok til at utviklingen vi ser i tallene, er en

⁸ Meland, M & Roer, O: Aldersregistrering og bestands-vurdering av elg i Midt-Telemark etter jakta 2017-FAUN RAPPORT 08/2018.

⁹ Meland, M., Myhren, F.O., Gangsei, L.E. og Roer, O. 2020. Elgen i Telemark etter jakta 2019. Faun rapport R007-2020. Faun Naturforvaltning.

¹⁰ Solberg, E. J., Veiberg, V., Rolandsen, C. M., Ueno, M., Nilsen, E. B., Gangsei, L. E., Stenbrenden, M. & Libjå, L. E. 2014. Sett elg- og sett hjort-overvåkingen: Styrker og forbedringspotensial. – NINA Rapport 1043. 103 s.

¹¹ Solberg, E. J., Rolandsen, C. M., Heim, M., Grøtan, V., Garel, M., Sæther, B.-E., Nilsen, E. B., Austrheim, G., Herfindal, I. 2006. Elgen i Norge sett med jegerøyne. En analyse av jakt-materialet fra overvåkningsprogrammet for elg og det samlede sett elg-materialet for perioden 1966-2004. NINA Rapport 125.

god pekepinn på den reelle utviklingen i bestanden. For elg har datagrunnlaget vært godt over tid, med et gjennomsnitt for Nome og Midt-Telemark på i overkant av 4200 jegerdager årlig i siste tiårsperiode.

Med virkning fra jakta i 2018 ble det innført ny instruks for føring av sett elg/hjort. Bakgrunnen var å hindre en utilsiktet effekt av endringer i jaktlagets størrelse¹². Endringen går på at alle observasjoner nå skal registreres i skjema, mot tidligere at sikre dobbelttellingene skulle kanselleres. Effekten vil da bli en økning i sett per dag- indeksen når jaktlagene tar i bruk ny instruks, og dataene vil dermed ikke være direkte sammenliknbare med tidligere år. I overgangsfasen mellom «gammel» og «ny» instruks er det anbefalt å bruke indeksen «felt per dag» som støtteparameter for utvikling i bestandstetthet. For Nome og Midt-Telemark økte sett per dag-indeksen fra og med 2018, og slik vi ser det, er deler av denne oppgangen et resultat av at mange jaktlag har tatt i bruk ny instruks. Dersom det ikke allerede gjøres, vil vi sterkt anbefale at alle tar i bruk gjeldende instruks uten kansellering av «dobbelobservasjonene», slik at dataene så raskt som mulig skal kunne sammenliknes over år og mellom områder.

Bestandsutvikling og videre forvaltning av hjort

Vi har vurdert hjortebestanden til fremdeles å være i vekst i regionen, og det felles nå flere hjort (n=152) enn elg (n=147). Hjorten har for alvor fått fotfeste, og har blitt en jaktressurs av stor betydning. Datagrunnlaget på regions- og kommunenivå er nå blitt så stort at vi etter hvert kan «stole» på utviklingen i de ulike bestandsindeksen. Det er likevel en vei å gå før oppslutningen om sett hjort-registreringen er på samme nivå som for sett elg, og vi oppfordrer på det sterkeste om at flest mulig starter med registrering etter gjeldende instruks. Bestandskondisjonen ser fremdeles ut til å være god, med høye slaktevekter og god kalveproduksjon. Andre steder i landet med betydelig høyere tettheter av hjort enn i Nome og Midt-Telemark, har over flere år opplevd reduksjon i bestandskondisjonen¹³ som følge av tetthetsavhengige faktorer. Ved hvilke bestandsstørrelser slike tetthetsavhengige faktorer begynner å gjøre seg gjeldene er vanskelig å si. Det er likevel grunn til å tro at vi med økende tettheter av hjort også i framtida, vil kunne få tilsvarende effekter i hjortens «nye» områder om ikke alt for lang tid. Det er derfor viktig å sikre et så godt beslutningsgrunnlag for hjorteforvaltning som mulig, så man klarer å fange opp eventuelle endringer i bestandskondisjonen på et tidlig tidspunkt.

Beitegrunnlaget

Våren 2019 ble det gjennomført beitetakst i tidligere Telemark fylke med vurderinger på både kommune og fylkesnivå¹⁴. I kommune Bø og Sauherad (Midt-Telemark kommune) ble det samlede beitetrykket vurdert som middels, med overbeite på ROS-artene, og det ble anbefalt en svak reduksjon i elgtetthet. For Nome ble det samlede beitetrykket vurdert som «nær bærekraftig», men med svak overbeiting på ROS- artene, og det ble også her anbefalt en svak reduksjon i elgtetthet med mål om bedring i beitetilstanden. Det ble anbefalt et uttak i 2020 på hhv. 50 og 55 elg i Bø og Sauherad (Midt-Telemark kommune) i tillegg til et uttak på 70 dyr i Nome. Anbefalingen ble delvis fulgt i Nome med 68 felte elg i 2020, mens det i Bø og Sauherad

¹² Solberg, E. J., V. Veiberg, C. M. Rolandsen, og E. B. Nilsen (2017). Sett elg- og sett hjort-rapportering — bør vi endre registreringsinstruksen? NINA Rapport 1327. 32 s.

¹³ Solberg, E. J., Strand, O., Veiberg, V., Andersen, R., Heim, M., Rolandsen, C. M., Solem, M. I., Holmstrøm, F., Jordhøy, P., Nilsen, E. B., Granhus, A. & Eriksen, R. 2017. Hjortevilt 1991–2016: Oppsummeringsrapport fra Overvåkingsprogrammet for hjortevilt - NINA Rapport 1388. 125 s.

¹⁴ Meland, M., Rolandsen, S., Myhren, F.O., Engh, A., Lunden, B.R., Clemensen, S.G., Opsahl, O.M.E., Åsan, E. og Roer, O. 2019. Elgbeitetaksering i Telemark og Vestfold 2019. Faun rapport R020-2019. Faun Naturforvaltning.

ble felt 26 færre elg i 2020 i forhold til anbefalt uttak. Totalt sett tilsier dette for Midt-Telemark kommune (tidl. Bø og Sauherad) og Nome en oppjustering av uttaket med mål om svak bestandsreduksjon.

Forslag til jaktuttak 2021

Vi har beregnet en bestand etter jakt i 2020 til 688 dyr, fordelt på 171 kalver, 315 kyr og 202 okser. Bestandsestimatet vårt indikerer en svak økning i bestanden siden 2014, en utvikling vi også kan se i sett- og felt elg per jegerdag fra og med 2018, og til sammen indikerer dette bestandsvekst de siste årene.

Bakgrunnen for vårt forslag til jaktuttak er målsettingen om varig bedret bestandskondisjon. Vi mener også at det vil legge et bedre grunnlag for fremtid beiteproduksjon. Vi har derfor foreslått ett jaktuttak på til sammen 190 elg i 2021, fordelt på 60 kalver, 65 kyr og 65 okser (Tabell 2).

Forslaget om vårt om fordeling av jaktkvoten på kommunenivå, er gjort med grunnlag i tidligere beitegranskinger og vurdering av bestandssituasjonen (Tabell 3). For å sikre en stabilisering av kjønnsforholdet, har vi foreslått et relativt jevnt uttak av kuer og okser. Vi legger vekt på at forslaget til fordeling er veiledende, og at det til syvende og sist er opp til den lokale forvaltningen å gjøre denne fordelingen. Vi mener det er et helt klart potensiale for økt felling av elg i store deler av regionen.

Tabell 2. Forslag til jaktuttak fordelt på kommuner i 2021.

Jaktuttak 2021		
	Midt-Telemark	Nome
Kalv	35	25
Kyr	40	30
Okser	35	25
Sum	110	80

Vi vil til slutt understreke at forutsetningene som er lagt til grunn for beregningen må «treffe godt», om utfallet av forslaget skal bli som skissert.

Tabell 3: Beregninger for antall elg fra og med før jakt 2020 til etter jakt 2021, med tilhørende forslag til uttak. Det er lagt til grunn for beregningene en naturlig dødelighet på 6 %, en kalverate på 0,57 og en hannkalhandel på 0,49 (gjennomsnittsverdier siste 3 år)

	Før jakt 2020	Jaktuttak 2020	Etter jakt 2020	Før jakt 2021	Jaktuttak 2021	Etter jakt 2021
Kalver	218	47	171	215	60	155
Kyr	361	46	315	378	65	313
Okser	256	54	202	269	65	204
Sum	835	147	688	862	190	672
Kalv per ku	0,60		0,54	0,57		0,50
Ku per okse	1,41		1,56	1,41		1,53

Konklusjon

Det synes klart at elgtettheten i regionen er i vekst, noe både sett-elg indekser og bestandsestimatet vårt tilsier. Det er estimert en elgtetthet på 688 dyr etter jakta i 2020, og vi mener at det må felles 190 dyr i regionen for å bidra til bedring i bestandskondisjonen så vel som beitegrunnet.

Det felles nå flere hjort enn elg i regionen, og vi anbefaler at det blir fulgt nøye med på utviklingstrekk i bestandssituasjonen, og at uttaket blir planlagt ut fra en mål- og tiltaksstyrt forvaltning på både lokalt og kommunalt nivå.

Den økte hogstaktiviteten vil, så lenge elgbestanden holdes innenfor et akseptabelt nivå, kunne legge grunnlag for en positiv utvikling i fremtidig elgbeite. Reduksjonen i elgtetthet har gitt positive utslag i forhold kostnader ved både skogskader og viltpåkjørsler. For å klare å få til en svak reduksjon i bestanden synes det klart at fellingstallene må økes. Vi anbefaler fremdeles søkelys på beitegrunnet, og at det kan være et godt poeng med en ny beitetakst innen 2 til 3 år.

Vedlegg

Rådata for: Midt-Telemark

Fellingsår: 2020

Valdnummer: 0821V0014 Bø Sør

Valdansvarlig:

Jaktfeltnr:	08213817	Sandstul					Jaktleder:	Jan Anders Haugland					
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Hann	2 . 10	170					6	5,5		Få	Få	
	Ho	10 . 10	47						0,5		Få	Få	
	Ho	31 . 10	138			1			11,5		Ikke reg.	Ikke reg.	

Jaktfeltnr:	3817J0001	Bakkjer-Tveiten					Jaktleder:	Johannes Eika					
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Hann	31 . 10	45						0,5		Få	Få	

Jaktfeltnr:	3817J0003	Skoe (Forberg-Skoe)					Jaktleder:	Ole Christian Smedstad					
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Hann	18 . 10	252					8	9,5		Få	Få	

Jaktfeltnr:	3817J0004	Nordbø og Eikjabygda					Jaktleder:	Arne Momrak					
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad

Hann 26 . 9 135 2,5 Få Få

Jaktfeltnr: 3817J0008 Uvdal **Jaktleder:** Christian Ramberg

Felt nr. Kjønn Dato Veid vekt Ant. vekt Melk Kalver Fjølgev. Tagger Alder Tvilling Flått Hjortelusflue Merknad

Hann 8 . 10 130 Ikke reg. Ikke reg. Data fra HVR

Valdnummer: 0821V0015 Bø Nord**Valdansvarlig:**

Jaktfeltnr:		3817J0005		Østerli-Vihus				Jaktleder:		Olav Langkås			
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Hann	3 . 10	143						1,5		Ikke reg.	Få	
	Hann	25 . 9	218					8	4,5		Ikke reg.	Få	
	Ho	27 . 9	148			0			5,5		Ikke reg.	Få	

Jaktfeltnr:		3817J0007		Verpe				Jaktleder:		Øyvind Erikstein			
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Hann	25 . 10	155					2	2,5		Få	Ingen	Kryssa som ungdyr
	Hann	26 . 9	252					6	5,5		Få	Få	

Jaktfeltnr:		3817J0010		Li-Vreim				Jaktleder:		Trond Bergskås			
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Ho	25 . 9	172			0			2,5		Ingen	Få	
	Hann	25 . 9	209					6	7,5		Ingen	Få	
	Hann	27 . 9	149					4	2,5		Ikke reg.	Få	
	Hann	27 . 9	183				1	6	4,5		Ikke reg.	Få	
	Hann	27 . 9	72						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	

Valdnummer: 0821V0016 Bø Nord-Aust**Valdansvarlig:**

Jaktfeltnr:		3817J0002		Jørgedal				Jaktleder:		Geir Tore Bråthen			
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Ho	10 . 10	132						1,5		Få	En del	
	Ho	17 . 10	170			0			7,5		Få	Få	
	Ho	1 . 10	43						0,5		Få	Få	

Jaktfeltnr:		3817J0009		Folkestad				Jaktleder:		Olav A. Hellekås			
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Hann	25 . 9	65						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Data fra HVR
	Ho	3 . 10	150			0			2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
	Hann	27 . 9	245						7,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
	Ho	25 . 9	105			0			8,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Lav vekt i forhold til alder
	Ho	4 . 10	58						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Data fra HVR
6	Ho	10 . 10	205			0			7,5		Ikke reg.	Ikke reg.	

Jaktfeltnr:		3817J0011		Slemmelid				Jaktleder:		Tom Knutsen/Jørn Ingar Sanda			
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Hann	18 . 10	32						0,5		Ikke reg.	En del	
	Hann	26 . 9	195					3	4,5		En del	Ikke reg.	
2	Ho	27 . 9	148			1			8,5		Ikke reg.	En del	
4	Ho	31 . 10	132						1,5		En del	En del	

Jaktfeltnr:		3817J0013		Askildt		Jaktleder:		Torstein Askildt					
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Ho	10 . 10	51						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
	Hann	17 . 10	185					4	3,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
	Hann	11 . 10	49						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	

Valdnummer: 0822V0002 Sunds storvald**Valdansvarlig:**

Jaktfeltnr:		3817J0018		Sunde & Tveiten				Jaktleder:		Jan Gunnar Kigen			
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Hann	3 . 10	31						0,5		Få	Få	
	Ho	10 . 10	123			0			6,5		Få	Få	
	Ho	31 . 10	87						1,5		Få	Få	Veldig mager
	Ho	1 . 11	90						1,5		Få	Få	Veldig liten elg
	Hann	3 . 10	202					6	3,5		Få	Få	

Jaktfeltnr:		3817J0037		Narefjell				Jaktleder:		Morten Sunde			
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Hann	26 . 11	170					6			Ikke reg.	Ikke reg.	Tann ødelagt. Kan ikke alderstemmes

Jaktfeltnr:		3817J0049		Eiangslaget				Jaktleder:		Johannes Berget			
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Ho	21 . 11	130						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
	Ho	29 . 11	152						5,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
1	Hann	7 . 11	173					4	3,5		Ikke reg.	Ikke reg.	

Valdnummer: 0822V0003

Vardefjell storvald

Valdansvarlig:

Jaktfeltnr:		0806J0016		Brenne		Jaktleder:		Frede Christensen					
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Ho	9 . 10	159			1			4,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
	Ho	8 . 10	41						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	

Jaktfeltnr:		3817J0045		Hellebarden		Jaktleder:		Vidar Valen					
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Ho	17 . 10	48						0,5		En del	En del	
	Hann	11 . 10	184					4	3,5		En del	En del	

Jaktfeltnr:		3817J0048		Haukvik		Jaktleder:		Sven Inge Kleveland					
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Ho	17 . 10	127			0			4,5		Få	Ingen	Lav vekt i forhold til alder
	Hann	11 . 10	179					6	6,5		Få	Få	
	Ho	8 . 10	153			0			9,5		Få	Få	
	Ho	11 . 10	47						0,5		Ingen	Ingen	
	Ho	17 . 10	50						0,5		Ingen	Ingen	

Jaktfeltnr:		3817J0053		Våtekleiv		Jaktleder:		Hallvard Andersen					
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Hann	16 . 12	154						3,5		Få	Ingen	Felt geviret
	Hann	24 . 10	97						1,5		Få	Få	

Valdnummer: 0822V0005 Gullnås storvald**Valdansvarlig:**

Jaktfeltnr:		3817J0040		Berge/Dyrud		Jaktleder:		Edvin Belatjønn					
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Ho	11 . 10	95						1,5		Få	Få	
1	Hann	10 . 10	135					2	2,5		Få	Få	Kryssa som ungdyr

Jaktfeltnr:		3817J0046		Gullnås/Ringstul		Jaktleder:		Alf Johannes Strand					
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Hann	17 . 10	166						3,5		Ikke reg.	En del	
	Hann	17 . 10	29						0,5		Få	Få	
	Ho	7 . 11	175						3,5		Ingen	Ingen	
	Ho	17 . 10	152			1	1		6,5		Ikke reg.	Få	
	Ho	17 . 10	46						0,5		Ikke reg.	Få	

Valdnummer: 0822V0006 Klevarsida storvald**Valdansvarlig:**

Jaktfeltnr:	3817J0023	Nybu				Jaktleder:	Eivind Klevar						
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Ho	10 . 10	110						1,5		Få	Få	
	Ho	17 . 10	36						0,5		Ingen	Få	

Jaktfeltnr:	3817J0039	Høgsrud				Jaktleder:	Hans T.						
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Ho	5 . 10	154						4,5		Ikke reg.	Få	
	Ho	18 . 10	52						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Data fra HVR

Jaktfeltnr:	3817J0043	Hem				Jaktleder:	Helene Dahl						
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Hann	7 . 10	157					2	2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
	Hann	5 . 10	227					4	5,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
	Hann	11 . 10	49						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
	Ho	10 . 10	47						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	

Valdnummer: 0822V0007 Sauar og Jonsås**Valdansvarlig:**

Jaktfeltnr:		0822J0009		Sauar & Jonsås				Jaktleder:		Kai Bråthen			
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Ho	24 . 10	48						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
	Hann	10 . 10	87						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
	Ho	11 . 10	115						1,5		Få	En del	
	Hann	5 . 10	135					2	1,5		Ikke reg.	En del	

Valdnummer: 3817V0074 Jønsi**Valdansvarlig:**

Jaktfeltnr:		3817J0051		Jønsi				Jaktleder:		Espen Klokseth			
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Hann	13 . 11	173					6	4,5		Ikke reg.	Mange	
	Ho	13 . 10	44						0,5		Få	Få	
	Ho	18 . 10	144			0			8,5		Få	Få	
	Hann	5 . 10	91						1,5		Få	Få	
	Ho	14 . 11	117						1,5		Ikke reg.	Mange	

Valdnummer: 3817V0092 Tyristul

Valdansvarlig:

Jaktfeltnr: 3817J0055 Tyristul

Jaktleder: Jørn-Inge H

Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Hann	23 . 10	56						0,5		Ingen	Ingen	
	Hann	27 . 9	250					7	6,5		Ingen	Ingen	

Rådata for: Nome

Fellingsår: 2020

Valdnummer: 0819V0048 Flåbygd og Kleppe

Valdansvarlig:

Jaktfeltnr:	0819J0105	Omnes Brennås					Jaktleder:	Torstein Omnes					
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Hann	28 . 11	60						0,5		En del	En del	
	Hann	11 . 12	162					4			Ingen	Ingen	Tenner ødelagt, kan ikke aldersbestemme

Jaktfeltnr:	3816J0101	Flom og Tveit					Jaktleder:	Katrine Ingolfsrud					
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Ho	11 . 10	50						0,5		Ingen	En del	

Jaktfeltnr:	3816J0102	Verpe og Lundtveit					Jaktleder:	Kai Waal					
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Hann	11 . 10	44						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Data fra HVR

Jaktfeltnr:	3816J0103	Kleppe og Hurungen					Jaktleder:	Gudmund Hegna					
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Ho	27 . 9	105						1,5		En del	Mange	
	Ho	17 . 10	58						0,5		Ingen	Ingen	

Jaktfeltnr:	3816J0106	Sundbø og Tveit				Jaktleder:	Leif Dymbe						
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Ho	14 . 11	50						0,5		Ingen	Ingen	
	Hann	7 . 11	26						0,5		Ingen	Få	
	Ho	4 . 10	185			0			12,5		Få	Få	

Valdnummer: 0819V0055 Landsmarka (Cappelen) **Valdansvarlig:**

Jaktfeltnr:	3816J0109	Landsmarka				Jaktleder:	Erik Jensen						
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Hann	15 . 11	141						1,5		Ingen	Ingen	Felt gevir
	Hann	31 . 10	37						0,5		Ingen	Ingen	
	Hann	9 . 12	140						12,5		Ingen	Ingen	Lav vekt i forhold til alder
	Hann	27 . 11	107					4	1,5		Ingen	Ingen	

Valdnummer: 0819V0066 Nuke **Valdansvarlig:**

Jaktfeltnr:	0819J0112	Heisholt og Bakås				Jaktleder:	Jens K. Herregården						
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Ho	24 . 10	57						1,5		Få	Mange	
	Hann	21 . 11	101					2	1,5		Få	Få	
	Ho	22 . 11	86			0			1,5		Få	Få	

Jaktfeltnr:		0819J0113		Espevalen og Heisholt				Jaktleder:		Peter C. A. Köller			
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Ho	7 . 11	98						1,5		Få	Få	
1	Ho	17 . 10	28						0,5	1	En del	Få	

Jaktfeltnr:		0819J0114		Harpås og Eie				Jaktleder:		Per Muhr			
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
1	Hann	16 . 10	20						0,5		Ingen	Ingen	

Valdnummer: 0819V0093 Viftingen og Kverndalen **Valdansvarlig:**

Jaktfeltnr:		0819J0128		Viftingen og Kverndalen				Jaktleder:					
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Hann	24 . 10	190				0	8	10,5		En del	En del	

Valdnummer: 0819V0119 Breisås Storvald **Valdansvarlig:**

Jaktfeltnr:		0819J0135		Børte				Jaktleder:		Jan Christer Fehn			
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Hann	20 . 10	73						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
	Hann	10 . 10	95						1,5		En del	En del	
3	Ho	22 . 12	66						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	

Jaktfeltnr:		0819J0140		Tveitanmarka				Jaktleder:		Knut Olav Grindrud			
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Ho	3 . 10	158			0			3,5		Ikke reg.	En del	
	Hann	3 . 10	106						1,5		Ingen	Få	
1	Hann	26 . 9	117				0	2	1,5		Ingen	En del	
4	Hann	18 . 10	233					11	5,5		Ingen	Få	

Jaktfeltnr:		0819J0160		Sannes				Jaktleder:		Ole Terje Sannes			
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Hann	4 . 10	45						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
	Ho	1 . 10	48						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
	Hann	11 . 10	140				0	1	2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	

Jaktfeltnr:		0821J0027		Bø-Sør				Jaktleder:		Harald Myrene			
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Ho	11 . 10	55						0,5		Få	Få	

Jaktfeltnr:		0821J0059		Midtre Stranna				Jaktleder:					
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
1	Hann	3 . 10	250				0	5	4,5		Ikke reg.	En del	
2	Ho	3 . 10	220			1			5,5		Ikke reg.	En del	
3	Ho	3 . 10	60						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	

Jaktfeltnr:		0821J0060					Søndre Stranna		Jaktleder:				
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Ho	19 . 12	60						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
	Ho	8 . 11	65						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
	Ho	10 . 10	165			0			2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
2	Hann	18 . 10	247				1	6	6,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
3	Ho	24 . 10	136						2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Kryssa som ungdyr

Jaktfeltnr:		3816J0042					Håtveit		Jaktleder:				
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Ho	20 . 12	53						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Data fra HVR
	Ho	10 . 10	115						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Data fra HVR

Jaktfeltnr:		3816J0137					Norheim		Jaktleder:				
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Hann	7 . 11	192								Ikke reg.	Ikke reg.	Data fra HVR

Jaktfeltnr:		3816J0138					Svenseid-Brekka		Jaktleder:				
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Hann	18 . 10	138						2		Ikke reg.	Ikke reg.	
	Hann	14 . 12	51						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Data fra HVR
	Ho	11 . 10	64						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Data fra HVR
	Ho	10 . 10	95						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Data fra HVR

Jaktfeltnr: 3816J0139 Helgetveit **Jaktleder:** Christian Skugstad

Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Ho	3 . 10	151								Ikke reg.	Ikke reg.	Data fra HVR
	Ho	3 . 10	35						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Data fra HVR
1	Ho	3 . 10	25						0,5		Få	En del	
2	Ho	3 . 10	151			1	1		11,5		En del	En del	

Valdnummer: 0819V0145 Fuglestad jaktlag**Valdansvarlig:** Øyvind Riis**Jaktfeltnr:** 0819J0159 Fuglestad jaktfelt **Jaktleder:** Martin Wold

Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Hann	3 . 10	59						0,5		Få	Få	
	Ho	14 . 11	148			0			3,5		Få	Få	
	Ho	27 . 9	106						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Data fra HVR
	Hann	25 . 9	193								Ikke reg.	Ikke reg.	Data fra HVR
	Ho	17 . 10	138						5,5		Få	Få	Kryssa som ungdyr. Lav vekt

Valdnummer: 0819V0147 Tveitstulen vald**Valdansvarlig:** Dag Thomassen**Jaktfeltnr:** 3816J0156 Tveitstulen jaktfelt **Jaktleder:** Dag Thomassen

Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Ho	11 . 10	40						0,5		Ingen	Ingen	
	Hann	25 . 9	233					5	4,5		Ingen	Ingen	

Valdnummer: 0819V0149 Skreddarholet**Valdansvarlig:**

Jaktfeltnr:		0819J0062		Strengen jaktlag			Jaktleder:		Per Kr Aas				
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Hann	27 . 9	111						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
	Ho	11 . 10	173			0			7,5		Ikke reg.	Ikke reg.	

Jaktfeltnr:		0819J0120		Kjeldal jaktlag			Jaktleder:		Espen Karlsen				
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Hann	7 . 11	56						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Data fra HVR
	Hann	3 . 10	201								Ikke reg.	Ikke reg.	Data fra HVR

Jaktfeltnr:		3816J0063		Uvilstul jaktlag			Jaktleder:						
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Hann	22 . 10	161								Ikke reg.	Ikke reg.	Data fra HVR

Jaktfeltnr:		3816J0117		Kjeldal jakt 1 og 2			Jaktleder:		Hans O, Nordskog				
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Ho	9 . 10	125								Ikke reg.	Ikke reg.	Data fra HVR

Valdnummer: 0819V0158 Helgen, Fen og Håtveit **Valdansvarlig:**

Jaktfeltnr:		3816J0110		Helgen				Jaktleder:		Nils Olav Bjerva			
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Hann	31 . 10	166					4	5,5		Få	Mange	Dato: 22/11-20 i HVR
	Hann	31 . 10	136						1,5		Få	Mange	
	Ho	11 . 10	96						1,5		Få	Mange	

Jaktfeltnr:		3816J0111		Fen Østre Helgen				Jaktleder:		Håkon Omtved			
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Ho	15 . 11	204			0			7,5		Få	Mange	

Jaktfeltnr:		3816J0163		Haatveit Stavsjø				Jaktleder:					
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Hann	25 . 10	198					4	3,5		En del	Få	